

újváros

XXIX. ÉVFOLYAM • JÚLIUS - AUGUSZTUS • ÁRA: 600 FT

2017
4. szám

www.ujvaros.eu

ÚTITÁRSOK A TERMÉSZETTEL

.....
*Az ember a teremtett világgal való élő,
harmonikus, kölcsönös és szeretettel
kapcsolatra hivatott.*

Tartalom

FÓKUSZ

4 **néző**pont

Se koplalókúra, se gyorsétel
Fejes Annamária

Hol az igazság?
Paksy Eszter

Ki nem taposott utak
Émilie Tévané

6 **körbe**járó

Útitársak a természettel
Kovács Bertalan

Fogyasztói mentalitás és kapcsolataink
Rohály Gábor

11 **szem**szög

Út a Nap felé
Kovács Bertalan

12 **arc**kép

Jóslatok helyett felelősen
Interjú Takács-Sánta Andrással
Román Zsuzsa

AKTUÁLIS

15 **szín**folt

Mit tehetünk?
Tóth Judit

18 **fény**kép

Megállítjuk az időt
Feltserné Bernáth Mária
Fotó: Max Goncharov

20 **hír**mozaik

Ökumenizmus hangról hangra
Szántó Lajosné

NEKed! – Veled!
Göbel Ágoston

Barkochba másképp
Fejérdy András és Marianna

LELKISÉG

22 **alap**kő

Közösség mindenkivel
Chiara Lubich

23 **élő**forrás

Érdektelenség helyett
Ferenc pápa

24 **élet**ige

Július – Isten látható arca
Letizia Magri

25 **igen**lét

Merjük mondani
Levitől szeretettel

26 **élet**ige

Augusztus – Könyv az Úr jóságáról
Letizia Magri

27 **igen**lét

Csak egy kávé?
Lakótársak
Véletlenek sora

MINDENNAPOK

28 **gyöngy**szem

Alkotva alakulunk
Takács Margit

30 **élet**mód

A bizalom hullámvasútján
Visy Petra

Ki vagy te, nagypapa?
Ezio Aceti

32 **mese**ország

Az örök ragyogás
Fialovszky Olga
Rajzolta: Jánossy Zsófia

34 **szem**revaló

Sistergős rebarbarakása
Feltserné Bernáth Mária

Varázslat 33 percben
Göbel Ágoston

35 **derű**lato

Vásárlási láz
Walter Kostner

► Prokopp Katalin //////////////

Főszerkesztő

Ingoványos talajon

Laikusként állok a környezetvédelem témájához. Ezt a régiesen csengő szót használom, mert a tematikát illető modern kifejezésekben bizonytalan vagyok. Nem gondolom magamat harcos aktivistának, de hazudnék, ha azt mondanám, nem izgat a kérdés. Feliratkoztam például egy nemzetközi civil kezdeményezéseket terjesztő levelezőlistára, mely 75 %-ban környezetvédő témákat terjeszt, és ezen tájékozódhatok, valamint aláírással is támogatok olykor egy-egy ügyet. Persze a mindennapokban is egyre gyakrabban belefutunk ebbe a témába. 1993-ban egy továbbképzésen, az *Útitársak a természettel* c. cikkben idézett Sergio Rondinarának köszönhetően jutott el a tudatomig a tény, hogy az ökológiai kérdés sürgető, és az élet, a társadalom sok egyéb területével összefügg. Két élmény jut még eszembe a múltból: Kezdő nyelvtanárként egy hatodikos osztály kezelhetetlenként elhíresült tagjait sikerült vidám cselekvésre bírnom egy önkéntes akció erejéig. Örültem, hisz a közös feladat által sikerült csapatot kovácsolnom belőlük. Más szempontból viszont éreztem, tudtam, hogy ez az „*évente egyszer összegyűjtjük a szemetet és mostantól mi se dobáljuk majd el*” vajmi kevés a tudatos állampolgári hozzáállás kialakításához. A másik: Egy időben néha megnéztem az egyik tévécsatorna ismeretterjesztő adásait, hisz szeretem a szép hegyeket, szívesen rácsodálkozok az apró természeti szépségekre ugyanúgy, mint a nagy folyamatokra. Mégis, igen hamar leszoktam a pihenésnek erről a formájáról. Egyrészt zavart a műsorok gyakran katasztrófaközpontú, szenzációhajhász stílusa, másrészt nem tudtam azonosulni azzal a mentalitással, ami a növények és állatok, illetve a bolygó szempontjait

szembeállítja az ember érdekeivel, az előbbi javára. Hasonló kétkedő gondolatokkal küzdök a nagy ökológiai témájú mozifilmek láttán is.

A fenti esetekben a véleményalkotáskor inkább csak egyfajta józan ítélet, megérzés vezetett. Alapvetően ingoványos talajnak érzem a környezetvédelmi témákat, és talán nem vagyok ezzel egyedül. Nehezen viselem el a „két év múlva elárasztanak az óceánok” típusú világvége-jóslatokat, de nem tudnék objektív szempontokat felsorakoztatni. Talán ezért is tekintek olyan lelkesen ennek a lapszámnak a cikkeire, melyek elméleti és gyakorlati oldalról is segítséget adnak. Kovács Bertalan bevezet a Chiara Lubich lelkeségén alapuló ökológiai látásmódba és az azt megalapozó antropológiába. Román Zsuzsa a humánökológia szakemberével, Takács-Sánta Andrással készített interjút, aki szakmai támpontokat és a keresztény értékeknek megfelelő szempontrendszert ad át. Tóth Judit két pedagógussal készített riportot a környezeti nevelés több évtizedes tapasztalatáról a Színfolt rovatba: Berndtné Szelőczey Szilviával az óvoda, Kovács Októberrel pedig a középiskola világából. Számunknak különös aktualitást ad, hogy Rohály Gábor, a teremtésvédelem elkötelezettje április 22-én, a Föld napján váratlanul elhunyt. Eredeti terveink szerint az Arckép rovat interjúalánya lett volna, így most az általa vezetett egyesület, a Naphimnusz honlapján korábban megjelent cikke által adja át saját, kereszténységbe gyökerező nézőpontját, és ezzel a felelősség stafétáját mindannyiunknak. Azt kívánjuk minden kedves olvasónknak ezen a nyáron, hogy fedezzük fel családjainkkal, barátainkkal együtt a természettel való kapcsolat új arcait! ///

SEXUALITÁS

Se koplalókúra, se gyorsétel

Christopher West Budapesten *Isten, Szex & az Élet Értelme* címmel tartott előadást. A neves amerikai író és teológus II. János Pál pápa nyomdoka-in elindulva beszélt a test legmélyebb értelméről, és vágyaink szerepéről. Mit üzen nekünk Isten azáltal, hogy testben teremtettünk, és mit mond el a testünk Istenről? Ezt a „titkos kód”-ot számos szent és misztikus felfedezte már, és Christopher West is arra hívott meg minket, hogy ismerjük meg és ismertessük meg a világgal a Test Teológiájának üzenetét, mely a Végtelenre irányítja a tekintetünket. Manapság mintha csak két opciót kínálna fel a világ: elfojtáson alapuló koplalás, vagy instant gyorsétel. A vágyakat elfojtani biztonságos megoldásnak tűnhet, de ha ez mégsem sikerült, akkor még mindig ott lebeg az azonnali kielégülés ígérete, mely minden szinten átszövi nyugati kultúránkat. Igazi boldogságot azonban egyik sem adhat, ezért az emberekben egyre fokozódik a belső éhség, a csillapíthatatlan vágy valami több után. Az ember ugyanis legbelül tudja, hogy valami többre van hivatva. Ez a több pedig az örök lakoma. Isten eredeti

szerepétterve alapján testben teremtett minket, de a bűn által ez a szépséges kép összegyűrődött, eltorzult. Mind a koplalókúra, mind pedig a gyorsétel ideológiája ezzel az eltorzult képpel szembesül, és erre reagál. Ha viszont az örök lakoma távlatában gondolkodunk, akkor egyértelmű, hogy ezt a kifacsart képet nem eldobni kell, de nem is középpontba helyezni, hanem kisimítani, hogy újra kibontakozhasson az eredeti kép, amit Isten a legnagyobb szeretettel alkotott meg rólunk. Így kapcsolatba kerülünk a legmélyebb vágyainkkal, melyek Istenhez vezetnek el. Számomra azért nagyon vonzó és izgalmas a Test Teológiájának üzenete, mert már régóta keresem azt a keresztény tanítást, ami nem hívó, de kereső ismerőseim számára is elgondolkodtató és befogadható. Mivel az igazi, tartós és mély boldogságra mindenki vágyik, ez jó kiindulópont lehet arra, hogy a „kisimított kép”-ről, és a kép Alkotójáról is beszélgethessünk. A Test Teológiája egy új kapcsolódási pont másokhoz, hisz a világnak égető szüksége van rá. Éljük vele! ///

Fejes Annamária

christopherwest.com

TÁRSADALOM

Hol az igazság?

© Depositphotos.com/ Benis Arapovic

Talán nem vagyok egyedül azzal, hogy időnként nem tudom szavakba önteni az álláspontomat egy kérdésről, csak azt tudom, hogy se ezzel, se azzal a hozzáállással nem tudok azonosulni. Így volt ez akkor is, amikor egyfelől az igazság relatív voltáról hallottam beszélni, másfelől szembesültem a nagybetűs Igazság harcos védelmezőinek nézeteivel. Éreztem, hogy nem az enyém egyik szemlélet sem: lelkiismeretem berzenkedett a relativizmus túl könnyű érvelése és végső soron a felelősségvállalás alól való teljes kibújás ellen, de az intellektuális tisztesség azt is megkövetelte, hogy elvessem azt a nyilvánvalóan arrogáns nézetet, hogy teljes egészében birtokolhatjuk és megismerhetjük az igazságot és

ezzel leseperhetjük mások nézeteit, érveit.

Az utóbbi hónapokban szerencsém volt többször is meghallgatni Jesús Morán filozófus-teológust, a Fokoláre Mozgalom társelnökét. Tőle egy olyan új gondolatot ismertem meg, ami végre kiutat mutat a fent vázolt ellentmondásból. Arról beszélt, hogy szerinte az igazságot nem relatív-nak, nem is monolitikusnak, hanem relacionálisnak, azaz kapcsolatinak kell felfognunk. Az igazság létezik, egy és abszolút ugyan, de mint ilyen, nem megismerhető egyetlen személy, közösség vagy gondolkodási irányzat (vallás, ideológia, filozófiai iskola, politikai eszmerendszer, stb...) számára. Mindannyian felfoghatunk belőle egy részt és ha kapcsolatba lépünk egymással, összetehetjük az általunk megismert igazság-részeket és így válhat egyre teljesebb és igazabbá gondolkodásunk.

Ez a felfogás, ha közkinccsé válna, sokat lendíthetne az oly sokak által szorgalmazott párbeszéd ügyén. Mert mintha az is akadályozná olykor egymás megértését azzal, aki valamilyen szempontból tőlünk különbözik, hogy félünk, e lépéssel a jogosan kritizált relativista nézeteiket támogatjuk. Holott az igazi párbeszéd emberei – Ferenc pápán kezdve – mindig is hangsúlyozták, hogy párbeszéd csak identitásukban erős, a meggyőződésüket nem feladó felek között lehetséges. De a „relacionális igazság” fogalma nélkül eddig számomra nehéz volt megérteni, hogyan változhatunk a másikkal való kapcsolat által úgy, hogy közben megmaradunk annak, amik vagyunk. Hogy ezek a gondolatok miért jutottak eszembe ma, a híreket olvasva? Az olvasóra bízom a választ. ///

Paksy Eszter

TÁRSADALOM

Ki nem taposott utak

Emmanuel Macron a Francia Köztársaság történetében a legfiatalabb elnök, a jelenlegi demokratikus államokat tekintve pedig a legfiatalabb államfő, akinek neve három éve még teljesen ismeretlen volt a politikai életben. Mindössze egyetlen év leforgása alatt képes volt tömegeket megmozgatni és egyesíteni, azzal együtt, hogy választóinak jelentős része csak a második fordulóban és fintorogva szavazott rá, csak azért, hogy megállítsa Le Pent. A pozitív jelek közül mindenképp ki kell emelnünk a következőket: Az elnök szándéka, hogy megtisztítsa az Ötödik Köztársaság pártjait, működési mechanizmusát, elkerülje az ügyetek megideologizálását. Fel akarja számolni a belpolitikát uraló baloldali-jobboldali frontvonalat. Jobban be akarja vonni az állampolgárokat a politikai döntéshozatalba. Korrigálni szeretné a túlzásokat (a javak felhalmozását, a kapzsiságot és a korrupciót). Vissza szeretné állítani a nemzedékek közötti szolidaritásba vetett bizalmat. Megadná a fiataloknak a lehetőséget arra, hogy maguk válasszák meg jövőjüket a társadalomban. Egységes és erős Európáért szeretne dolgozni, amely képes megvédeni polgárait. Nagy problémát jelent azonban a sokakon eluralkodó düh és nagy elégedetlenség. Ezek a hangok – amelyek gyakran a *Front national* soraiból hallatszódnak – főként az ország olyan területeiről származnak, amelyekre nagymértékű elmaradottság és társadalmi egyenlőtlenség jellemző. Emmanuel Macron azt mondja, meghallotta a segélykiáltásokat: „Mindent megteszek

gibairnsights.com

a következő öt évben azokért, akik Le Pen politikusszavazatra szavaztak, hogy a későbbiekben ne lehessen indokuk arra, hogy szélsőséges pártokat támogassanak szavazatukkal." De nem lenne reális „megváltó”-ként mutogatni rá, ahogyan egy politikai showműsor tette. A beállítás a Louvre piramisát használta háttérül, mely a megválasztott vezető személyiségét volt hivatott felnagyítani. A tömeg pedig csak díszlet, nem egy test.

Pedig a demokrácia pont ebben áll, ebben az egységben, amelyre világosan törekszik az új elnök is: „Szeretném elérni nemzetünk és országunk egységét” – jelentette ki. Vajon nem minden állampolgár felelőssége, hogy építőköve legyen ennek a háznak? Nem személyes felelősségünk, hogy hozzájáruljunk közösségeink egységesebb társadalmi szervezetté alakításához? Ennek érdekében a megismerés és a gondolkodás folyamatán áthaladva és félelem nélkül, együtt kell megértenünk törekvésünket és töreéseinket, hogy új még ki nem taposott utakra léphessünk. ///

Émilie Tévané

Forrás: *nouvellecite.fr*; Fordította: Szeles Ági

Francia társalapunk, a Nouvelle Cité főszerkesztőjének gondolatai az elnökválasztás kapcsán.

Útitársak a természettel

Keresztény hivatásunk a teremtett világgal való kölcsönös ajándékozás.

► **Kovács Bertalan** //////////////

A környezetvédelem ezer szálon kapcsolódik életünk sok területéhez, a pihenéstől a munkáig. A növekvő fogyasztás pedig nemcsak a Föld jövőjét veszélyezteti, de – a kutatások ezt mutatják – az egyes embert is boldogtalanabbá teszi.

A huszonegyedik században szinte nap mint nap aggasztó hírek érnek minket bolygónk állapotáról, és azokról az okfejtésekről, amelyek az emberi tevékenység eredményeképpen súlyos, vagy akár katasztrofális következményeket prognosztizálnak. Ki ne lenne tudatában, hogy a mai társadalom minden tagját felelősség terheli a Föld jövőjéért? Igyekszünk is megtenni a részünket: lekapcsoljuk a lámpát, elzárjuk a csapot, szelektíven gyűjtjük a hulladékot, vagy épp – amikor csak lehet –, próbáljuk igénybe venni a tömegközlekedést.

Azt eddig is tudtuk, hogy a környezetvédelem nem lehet többé kizárólag egyetlen politikai mozgalom szólama, hanem közös ügyünk, melyből mindenkinek ki kell vennie a részét. Rá kell azonban ébrednünk, hogy az esetleges katasztrófa elkerülése közel sem az egyetlen motivációja a környezet iránti aggodalmunknak.

Ferenc pápa az *Áldott légy* kezdetű enciklikáival az egyház tanításának részévé tette a teremtett világ védelmét. Egyben rávilágított, hogy keresztény hitünknek mindig is sarokkövét képezte az emberi személy és a természet kapcsolata, s e kapcsolat fontosságát most ismét figyelmünk középpontjába állítja. A környezet védelme, megőrzése és a fenntarthatóságra való törekvés keresztény hivatásunk szerves része.

Sergio Rondinara, a Sophia Egyetemi Intézet kozmológia és ismeretelmélet oktatója így ír: „a Föld felszínének átlaghőmérsékletét fél Celsius-fokkal lecsökkenteni – ez egy pusztán technikai probléma. De a kérdés, hogy én magam milyen kapcsolatban állok a természettel, mindig fenn fog állni, a felszíni hőmérséklettől függetlenül.”

”

Az ember szerepe túlmutat a természet pusztta megőrzésén.

Miért beszélünk ennyit az ember és a természet kapcsolatáról? Azért, mert ez az egyik sarkalatos pontja annak a problémának, amely továbbgyűrűzik a társadalom és az ökológia minden szintjére, és amely végső soron a környezeti válság okozója. A történelem hajnalán ugyanis az ember kapcsolata a természettel élő és harmonikus volt: sem a vadászó-gyűjtögető életmód, sem a földművelés megjelenése nem avatkozott bele olyan mértékben a környezet egyensúlyába, hogy az visszafordíthatatlan változásokat okozott volna. Ekkor még ismertük az élővilág minden apró rezdülését: tudtuk, merre vonulnak az állatok, vagy hogyan kell egyensúlyban tartani a termőföldet. A természettől való elidegenedés az ipari forradalommal és a tömeges városiasodással kezdődött, és a posztmodern társadalomnak a technológiától való szélsőséges függőségével teljesedett ki.

A városi ember már jellemzően nem tudja, miből van, amit nap mint nap elfogyaszt, vagy hogy hogyan és honnan kerülnek az élelmiszerek a bevásárlóközpont polcaira. Több információ jut el hozzá egy készüléken keresztül, mint az emberi kapcsolatok vagy a személyes megtapasztalás által. Az őt körülvevő világgal a kapcsolata gyakran a technológia valamely vívmányának közvetítésével valósul meg.

Belegondoltunk már abba, mivel járna, ha egy teljes napig nem vennénk kezünkbe az okostelefonunkat? Ha semmilyen készüléket nem használnánk, ami árammal működik? A technológiától való függőségünket mi sem mutatja jobban, minthogy még ezek a sorok is – melyek végső soron az ember és a természet közötti óriási szakadék áthidalását célozzák – egy laptopon kerültek megírásra.

A környezeti válság jelentős részben etikai eredetű: a gondolati és vallási válság része. Igazi okát nem kereshetjük pusztán a széndioxid-koncentrációban vagy az egy főre eső vízfogyasztásban. A fő kérdés, hogy a természettel kapcsolatban is képesek vagyunk-e működésbe hozni magunkban a „helyes” és a „helytelen” megkülönböztetésének képességét. Akár az ipari fejlődésre, akár a technológiára gondolunk, a fő kérdés nem is a környezet igénybevételének mértéke, hanem a „hogyan”-ja. A hibát akkor követjük el, ha a természeti erőforrásokra úgy tekintünk, mint amihez jogunk van, amelyet mi birtokolunk, és amelyért senkinek nem tartozunk felelősséggel. A teremtett világra elsősorban szeretettel kell tekintenünk, mint ami a saját részünk, és amelynek mi magunk is része vagyunk.

”

A történelem hajnalán az ember kapcsolata a természettel harmonikus volt.

”

**Mielőtt bármit
is teszünk,
először
szeretnünk
kell a világot.**

A Chiara Lubich alapította Fokoláre Mozgalom lelkiségéből is sokat meríthetünk, hogy élön tartsuk kapcsolatunkat a minket körülvevő világgal. A mozgalom tagjai elsődlegesen a békét, a párbeszédet és a felebarát szeretetét helyezik figyelmük és életük középpontjába. Azonban az alapító lelki hagyatékát jobban megismerve tudatára ébredünk, hogy az egység lelkisége magában foglalja nem csak az Isten és a személy, valamint az egyes személyek, hanem az egyes személyek és a természet közötti kapcsolatot is.

Chiara számára a végső rendező elv, a kapcsolat, ami összeköti egymással a dolgokat, és fenntartja a teremtett világot, a szeretet. 1949-ben így fogalmazott: „[A dolgokat] a szeretet kötötte össze egymással, mind – hogy így mondjam – szerelmes volt egyik a másikba. A patak a tóba szerelemből ömlött, az egyik fenyő a másik mellé szerelemből nőtt. A földön minden szeretet-kapcsolatban áll mindennel: minden dolog minden dologgal. Szeretetnek kell lenni, hogy megtaláljuk az aranyfonalat a létező dolgok között.”¹

Sergio Rondinara rámutat, hogy Chiara örökségéből nem valamiféle cselekvési tervet olvashatunk ki, sem pedig konkrét megoldásokat az ökológiai problémára. „Az ember tevékenysége által (munkájával, a művészetekkel, stb.)

különleges szerepet kap, amely jóval túlmutat a környezet pusztta megőrzésén. Az emberi személy hivatása, hogy a természet útitársa legyen, aki a természetet Isten felé viszi, és aki elkíséri azt az Isten róla alkotott tervének beteljesüléséhez vezető úton.”

Mielőtt munkához látunk a természetvédelem érdekében, legyen szó akár a legapróbb, hétköznapi gyakorlatainkról is, először a szemléletünket kell megváltoztatnunk, ahogy a minket körülvevő világra tekintünk. Mielőtt bármit is teszünk, először szeretnünk kell a világot, s hagynunk kell, hogy a szeretet legyen, amely irányítja cselekedeteinket – nem csak Isten és az embertársaink, hanem minden létező felé. Így munkánk egy gyengéd simogatás lesz a természet sebzett arcán, amelyre a természet hasonló nagylelkűséggel fog felelni, visszatükrözve Teremtőjének eredeti szépségét. ///

¹ Idézte Maria Voce a zónafelelősök iskoláján, *A kölcsönös szeretet: a Szentháromság iskolája* című előadásában, Rocca di Papa, 2013. szeptember 28.

Magyar Kurír

Fogyasztói mentalitás és kapcsolataink

ROHÁLY GÁBOR (1962–2017) gépészmérnök, repülőmérnök, aki a COMPAQ, a Hewlett-Packard, majd az AVAYA cégeknél dolgozott; ez utóbbinak magyarországi első embere lett.

A civil társadalmi életben is aktív volt. Tagja és egy időben elnöke volt a Káli-Medence Környezetvédelmi Társaságnak, amely 1979-es alapítása óta a Káli-medence természeti és épített emberi környezetét védő színvonalas fejlesztések megvalósítója. Tagja és aktív szervezője volt az ÉrMe Üzleti Hálózatnak, amelynek célja hálót szőni olyan emberek és szervezetek között, akik az üzleti életben a keresztény magyarság alapértékeinek megtartásával vesznek részt. A 2011-ben megalakult egyházi civil szervezet, a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület tagjaként, majd elnökeként az Egyház teremtésvédelmi tanításának megismertetéséért fáradozott.

A mértékletességre törekvés hozzásegíthet minket egy kapcsolatközpontú szemlélet és életvitel fenntartásához.

► **Rohály Gábor** //////////////

Szintén a valódi értékekre való ráhangolódást gátolja a társadalmi egyenlőtlenség növekedése. Minél nagyobbak a jövedelmkülönbségek egy adott társadalomban, annál rosszabb képet mutat egy sor, az életminőséget befolyásoló tényező, mint pl. a bizalom mértéke, a bűnözési mutatók, de a társadalmi mobilitás és a várható életkor is. Meglepő adat, hogy a nagyobb jövedelmi különbséget mutató országokban, mint az USA és Nagy-Britannia, még a jövedelmi skála tetején lévők életminősége is rosszabb jellemzőkkel bír, mint az egyenlőbb jövedelemeloszlású Japánban vagy a skandináv országokban a magas jövedelműeké. Tehát míg pl. egy angliai gazdag anyagiakban mérve gazdagabb egy finn gazdagnál, mégis rosszabb minőségű, kevésbé boldog életet él a környezetéhez mért nagyobb jövedelmi feszültségből következően.

Ha tehát belátjuk, hogy nem a fogyasztás és nem az anyagiak határozzák meg az életminőségünket, akkor hol keressük a teljesség felé vezető utat?

Sokat tanulhatunk azoktól az emberektől, akik haldoklókat ápolnak. Egyöntetű tapasztalatuk, hogy az utolsó idejükben a haldoklók nem a tárgyaikra, hanem az emberi kapcsolataikra emlékeztek vissza. Hasonló olvasható ki a halálközeli élményt megélők, például balesetek túlélőinek beszámolóiból. Azokban a kritikus pillanatokban nem a megszerzett vagy meg nem szerzett javaik miatt aggódtak, hanem az emberi kapcsolataikra, a kapcsolatokban megélt örömeire vagy éppen a kapcsolati mulasztásaikra gondoltak. Ezt a felismerést a Szentírás is számos helyén megfogalmazza, például a Zsoltárok könyvében: „Ne méltatlankodj hát, ha valaki gazdag, és ha házának fénye gyarapszik! Ha eljön halála, mit sem visz magával, dicsősége nem megy el vele.” (Zsolt 49,17–18)

Egy sor kutatás bizonyítja, hogy a növekvő fogyasztás nem csak a környezetet terheli egyre jobban, de egy bizonyos határon felül már nem is növeli a megelégedettségünket, nem tesz boldogabbá. Nagy-Britannia GDP-ben mért gazdasági teljesítménye és ezzel párhuzamosan lakosainak fogyasztása 1973 és 2002 között közel 80%-kal nőtt. Eközben az életükkel megelégedettek aránya 5% tűrőhatáron belül változatlan maradt.

Nem vitatjuk, hogy van egy minimálisan elegendő fogyasztási szint: nagyjából a betevő falat meglelte és a fejünk feletti fedél biztonsága; ez alatt a kevesebb fogyasztás lehetetlenné teheti a minőségi életet. Az alapvető szükségletek kielégítésén túl viszont a többletfogyasztás már egyre inkább csak rövid időre tölti el jó érzéssel a fogyasztót, és utána még erősebb hiányérzet jelentkezik, ami folyamatosan növekvő, értelmetlen fogyasztást és ennek ellenére jelentkező elégedetlenséget kelt.

Azt láthatjuk a fentiekből, hogy életünk legtöbbet jelentő, legértékesebb pillanatait más emberekkel való közös tevékenységben, közös élményekben éljük meg. Így valósul meg az, hogy Isten társas lénynek alkotott, és Jézusban különösen is közösségi létezésre hívott meg minket. Törekedjünk hát arra, hogy minél több ilyen áldott pillanatra legyen esélyünk. Első lépésként keressük a kapcsolatot azokkal az emberekkel, akikre amúgy szeretettel gondolunk, de már rég nem szakítottunk időt rájuk. Hívjuk fel egy-két régen látott barátunkat, ismerősünket. Üljünk össze egy csendes beszélgetésre, hallgassuk meg, mi foglalkoztatja őket és főleg, hogy miben lelik örömeiket mostanában. Gondolkodjunk el azon, hogy mit akarunk mi elmondani nekik. Ne felejtjük el elsősorban örömeinket számbavenni! Lehet a helyzetünk nehéz, de ha örömeikről még a gulágon raboskodó Olofsson Placid atya is be tudott számolni, akkor nekünk is csak jól oda kell figyelni és megtanulni megünnepelni mindazokat az apró és nagyobb jó dolgokat, embereken keresztül minket érő kegyelmeket, amiket naponta megélünk.

Aki a találkozásnál és beszélgetésnél tovább akar menni, az olyan kapcsolatába fektessen energiát és időt, ahol segítséget tud nyújtani a másik félnek.

A pozitív pszichológia szerint **5 tényező jellemzi a jólétet**, megelégedettségünk alapját – s mindez mélyen összecseng az evangéliumból kirajzolódó krisztusi értékekkel:

1 - Átélni a pozitív érzéseket, érzelmeket, élvezni azt, ami jó történik velünk. Ebben az átélésben nagy segítségünkre

lehet, megsokszorozza a hatását, ha együtt örülünk másokkal, közösségben éljük meg, erősítjük meg egymásban mindazt, ami jó történik velünk.

2 - Elmélyülni dolgokban, megfelejtkezve magunkról, befelejtkezni abba, amit csinálunk. (Lásd Csíkszentmihályi Mihály flow-elméletét.)

3 - Látni az értelmét annak, amit csinálunk.

4 - Eredményesen élni, „gyümölcsöket teremni”.

5 - Segíteni másokon a leghatékonyabb módszer jól-létünk növelésére! (Elsősorban nem anyagi természetű segítségről van szó. Időt szánni a másakra, meghallgatni, együtt érezni vele, elvégezni valamit vele vagy helyette mind-mind segítséget jelent.)

Szintén nagyobb energiát igénylő, de boldogságot hozó és megerősítő lehet, ha kifejezzük a hálánkat valakinek. Válasszunk ki egy személyt, akinek sokat köszönhetünk, de ezt még nem, vagy nem elég mélyen tudattuk vele. Gyűjtsük össze és írjuk is le azt, amiért hálát érzünk és aztán találkozzunk az illetővel, és mondjuk el neki! Ha még ennél is többet akarunk tenni, akkor válasszunk ki valakit, akivel feszültségekkel terhes a viszonyunk vagy kapcsolatunk. Ha már megbocsátottunk, akkor vegyük fel a kapcsolatot az illetővel és kezdeményezzünk találkozást. Ha őszintén magunkba nézve azt látjuk, hogy még nem bocsátottunk meg, akkor – elismerve a megélt sérelemből adódó veszteségeket – próbáljuk meg a másik fél szemszögéből is megnézni a történeteket. Jó esély van rá, hogy ha tényleg sikerül beleélnünk magunkat abba, ahogy ő láthatta az eseményeket, akkor felismerjük: a minket bántó, sértő tette nem csupán az ellenünk irányuló rosszindulatának következménye. Ezzel meg is tettük a megbocsátás felé vezető első lépést. Az emberi kapcsolatok fenti módokon való művelése csupán minimálisan terheli a környezetet, nem költséges, csak időigényes. De ez a befektetés gyorsan és nagy haszonnal térül meg élményekben, örömeinkben és hosszú távon megelégedettségben, boldogságban. Párhuzamosan azzal, ahogy felfedezzük és gyakoroljuk a fent leírt emberi kapcsolatokból fakadó örömeinket, tudjuk veszteségérzés nélkül csökkenteni fogyasztásunkat, lemondani a környezetünket feleslegesen terhelő szokásokról. ///

A cikk (néhány, a böjti időszakra vonatkozó mondatnál kiegészítve) megjelent a www.teremtesvedelem.hu-n 2012. 03. 25-én.

Fotó: CNU

Út a Nap felé

► Kovács Bertalan //////////////

Április 22-én, a Föld napján váratlanul elhunyt Rohály Gábor, a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesület elnöke.

Mit jelent kereszténynek lenni, teljesen Istenért élni a mai modern társadalomban? Kétségtelen, hogy az Egyháznak szüksége van papokra, szerzetesekre, hitoktatókra, szociális munkásokra, és még sorolhatnánk. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy – talán jobban, mint valaha – szüksége van „egyszerű”, hétköznapi emberekre is, akik hagyják, hogy mindennapi dolgaikat, családjukat, elvégzett munkájukat átjárja az evangélium üzenete, és így a hitelesen megélt keresztény élet tanúságtevő ereje legyen az, ami őket az Egyház és a társadalom szolgálatába állítja. Én ilyennek láttam Rohály Gábort is. Egyre több szó esik mostanában a kisközösségekről, a részvételi demokráciáról, szubszidiaritásról, alulról építkező társadalomról. Azt hiszem, a civil kezdeményezések nagyszerű példáját láthatjuk a Naphimnusz Teremtésvédelmi Egyesületben is. Nem nagy államférfiak vagy

közismert személyiségek hozták létre, hanem egy maroknyi tetterre kész férfi és nő, akik hittek és hisznek abban, hogy egy ügy érdekében – most a teremtett világ védelméért – minden egyes apró lépés számít. Gábor az egyesület elnökeként nem csak a vezetői teendőkből, hanem a közös jó iránti személyes elköteleződésben is élen járt. Kükedi Zsolt, az egyesület tagja így emlékszik vissza rá: „Példamutató életével sokak számára megerősítést adott: egy olyan ember, akit érdemes követni a halála után is. Azt a személyiséget láthatjuk benne, amiből olyan kevés van körülöttünk: aki egyszerre tudott mélyen hívő, alázatos, mértéktartó, ugyanakkor irányító, szabó, határozott, és mégis másoknak is teret adó ember, példás vezető és családfő lenni. A hívő lét kiváló, 21. századi fenntartható formája ez. Nyugalmat és biztonságot sugárzó személyiség volt. Mindig figyelt arra is, hogy a komoly és elmélyült gondolatok mellett jó és oldott legyen a hangulat. A vidám történetek, a jókedvvel elmondott viccek megkönnyítették a néha túl tömény élmények feldolgozását. Különleges vezetői képessége volt.

”

Az a személy vagyunk, akire a világnak szüksége van?

Az egyesület összefogásait mindig alaposan előkészítette, eleganciával és humorral elnökölt ezeken a találkozásokon. Felkészültsége és nyugalma mellett megismerhettük a határozottságát is. Imádságos lelkülete és keresztény értékrendje mérvadó volt a közösségi összefogásokon. Egy »mosolygós király«, aki tudja, hogy fontos minden lényeges kérdést megbeszélni, bármilyen nehezek is, és mégis megőrizhetjük a jó hangulatot.”

Én magam is nagy örömmel idézem fel, amikor egyik beszélgetésünk alkalmával megkérdezte: „No, és mikor látunk legközelebb a Naphimnusz közgyűlésén? Mindig örülünk, ha jössz, mert nagyon szeretünk ám.” Ez a pár szó sokáig a fülemben csengett, és egészen más szintre emelte a kapcsolatomat nem csak személyesen vele, hanem magával a teremtésvédelemmel is. Úgy gondolom, Gábor élete és váratlan halála mindannyiunk elé tükröt tart: jól végezzük a dolgunkat? Az a személy vagyunk, akire a világnak szüksége van? Megtesszük a részünket a társadalom szolgálatában? Hiszek benne, hogy a veszteséget, amelyet halála jelentett azok számára, akik ismerték őt, győzelemmé alakíthatjuk, ha kitartóan maradunk abban a társadalmi elköteleződésben, amelyet tőle láttunk és amelyet örökségül hagyott ránk. //

Jóslatok helyett felelősen

Takács-Sánta András humánökológus hisz abban, hogy mindannyian szerepet kaphatunk a jövő alakításában, főként kisközösségek által.

► **Román Zsuzsa** //

Takács-Sánta András albumából

Takács-Sánta András (1974–) a humánökológia egyik legjelesebb hazai képviselője. 1999 óta tanít az ELTE-n, jelenleg egyetemi docens. A Társadalomtudományi Karon a humánökológia mesterszak igazgatója, a Természettudományi Karon pedig a Környezettudományi Centrum munkatársaként főként környezetan alapszakosokat oktat. A Kisközösségi Program elnevezésű, helyi ökoközösségeket segítő kutatási és akcióprogram szakmai vezetője.

Hogyan kezdtlél el környezeti problémákkal, humánökológiával foglalkozni?

Nem tudatos választás eredménye volt. Vagyis nem úgy történt, hogy leültem, mérlegettem, és döntöttem. Egyszerűen csak azt kezdtem érezni, hogy nekem ezzel *kell* foglalkoznom. Hogy milyen tényezők hatására, azt csupán részben tudom rekonstruálni, mivel nagyjából 16 éves koromban kezdődött ez az elköteleződésem. Az állatfajok tömeges kihalása kapcsán érzett szorongásra mindenestre határozottan emlékszem. Mint ahogy arra is, hogy a budapesti légszennyezés egészségünket károsító hatásai már középiskolás koromban élénken foglalkoztattak.

A természettudományok egyes művelői, ha környezeti problémákról van szó, nem tartják fontosnak a társadalomtudományokhoz kapcsolódást. Te miért érzed ezt nélkülözhetetlennek?

Az alapképzettségem természettudományos: biológusként végeztem az ELTE-n. Ám igen hamar rájöttem arra, hogy a társadalomtudományok ismerete nélkül csupán nagyon korlátozott mondanivalónk lehet az ökológiai válság kapcsán. Pusztán természettudományos alapon ugyanis arról tudunk csak érvényes kijelentéseket tenni, hogy miként változtatjuk meg a bolygót. Arról viszont nem, hogy ezek a változások milyen társadalmi következményekkel járnak. Arról pedig végképp nem, hogy milyen társadalmi folyamatok húzódnak az éghajlatváltozás, a fajkihalások és a többi környezeti probléma mögött, illetve hogy a gondok enyhítése érdekében miként

módosíthatjuk e folyamatokat. Sok természettudós sajnos társadalomtudományi ismeretek nélkül megy bele ezekbe a kérdésekbe, és emiatt jószándékuk dacára nem egyszer kifejezetten naiv vagy éppen közhelyes kijelentéseket tesznek. Mentségükre legyen mondván, hogy kimondottan nehéz feladat annyi klasszikus tudományterületen otthonosan mozogni, amennyit az ökológiai válság különböző aspektusainak tudományos igényű ismerete igényel. Számomra is sok-sok évbe és rengeteg szakirodalom elolvasásába telt, amire úgy érezhettem, hogy tűrhetően átlátom a témakör sok társadalmi aspektusát – ám még így is rengeteg a tanulnivalóm. Az utóbbi időben szerencsére születtek olyan, klasszikus tudományterületeken átívelő képzések, mint amilyen a környezettudomány vagy a humánökológia mesterszak az ELTE-n. Ám a természet- és a társadalomtudományok közötti falakat még ezek is csak részben tudták áttörni. Holott ma már jó pár tudományfilozófus állítja, hogy a tudmánynak olyan új területei születnek manapság, amelyek túllépnek a diszciplínák klasszikus, a 18–19. században kialakult felosztásán. Például azért, mert látszik, hogy számos társadalmi probléma – így például az ökológiai válság – egyszerűen nem oldható meg úgy, hogy szigorúan belül maradunk a klasszikus tudományterületeken. Másképpen fogalmazva: bizonyos értelemben egyre kevésbé van értelme biológiáról, közgazdaságtanról, kémiáról vagy szociológiáról beszélni. Könnyen lehet, hogy már a közeljövő is az olyan probléma-, illetve lehetőségorientált tudományterületeké, mint amilyen többek között a humánökológia.

© Depositphotos.com / Ben Goode

”

A hatékonyabb felhasználást lehetővé tévő technológiák segítségével elért eredményeket fölfalja a növekedés.

Milyen okok állnak az ember bioszféra-átalakító tevékenysége mögött és milyen környezetvédelmi stratégiák következnek ebből?

A környezeti problémák közvetlenül a gazdasági tevékenységeinkből – a nyersanyagok kitermeléséből, a javak és szolgáltatások előállításából, valamint elfogyasztásukból – fakadnak. Ezen belül is leginkább abból, hogy hány embernek van szüksége ezekre a javakra és szolgáltatásokra, illetve, hogy egy főre nézve mennyit termelünk/fogyasztunk. Ebből következően a legfőbb környezetvédelmi stratégia a mértékletesség kellene legyen – mind létszámunk, mind pedig az egy emberre jutó anyagi bőség tekintetében. E két tényezőt együtt kell figyelembe venni. Ezért félrevezető kizárólag a periféria országaira mutogatni a népességnövekedés környezeti hatásai kapcsán. Egyfelől ma már valóban csak ott haladja meg a születések száma a halálozásokét. Másfelől viszont például egy Nigerben születő gyermek lényegesen kevesebbet fogyaszt majd élete során, és főleg emiatt az ökológiai lábnyoma is sokkal kisebb lesz, mint mondjuk egy átlagos Magyarországon élő emberé.

Nem elegendő tehát a környezetkímélő technológiák alkalmazása?

Valóban sok múlik azon is, hogy a fent említett gazdasági folyamatok során mennyire környezetbarát technológiákat alkalmazunk. Ám manapság túlságosan is csak ezektől várjuk a megoldást, miközben nem vagyunk hajlandóak megkérdőjelezni a növekedés parancsolatát. A legnagyobb baj az, hogy a hatékonyabb

anyag- és energiafelhasználást lehetővé tévő technológiák segítségével elért eredményeket előbb-utóbb fölfalja a növekedés. Ez az úgynevezett Jevons-paradoxon. Talán leghíresebb példája, hogy hiába fogyasztanak már évtizedek óta egyre kevesebbet a gépkocsijaink 100 kilométeren (legalábbis Európában biztosan), összességében mégis egyre nagyobb környezetterhelést okoznak, mivel egyre több van belőlük, egyre gyakrabban használjuk őket, valamint egyre több embernek van jogosítványa. De említhetjük e paradoxonon kívül még például azt is, hogy minden új technológia óhatatlanul is újabb problémákat generál – nem egyszer súlyosabbakat, mint a régiek, amelyeket kiváltak. Szemléletes példát jelentenek erre az ózonréteget károsító szintetikus vegyületek, amelyeket évtizedeken át ünnepeltek azért, mert nem mérgezőek, nem robbanásveszélyesek, nem tűzveszélyesek – ráadásul e szempontokból roppant problémás anyagokat sikerült kiváltani velük. Közel fél évszázadon át a kutya sem gondolt arra, hogy az ózonréteg vékonyítása által valójában sok-sok ember és más élőlény egészségét fenyegetik.

Ilyen és ehhez hasonló okok miatt aggódunk Földünk jövője miatt. A katasztrófaelméletek, amelyek azonnali ökológiai összeomlást vetítenek elénk, nem segítenek a tisztánlátásban. Te mit gondolsz a jövőről?

A jövővel kapcsolatban egyvalami biztos: a bizonytalanság. Nem szabadna hinnünk senkinek, aki azt állítja magáról, hogy ismeri a jövőt.

Takács-Sánta András albumából

A Kisközösségi Program június 28-i rendezvényén.

”

Elsősorban alulról jövő kezdeményezések által következhet be az ökológiai fordulat.

Rengeteg példát lehetne említeni, hogy miként sülték föl kínosan magabiztos jövőmondók, köztük Nobel-díjas tudósok is. A modern tudomány azzal kecsegtet bennünket, hogy elsősorban matematikai modellek segítségével a jövő előre jelezhető. Csakhogy egymással kölcsönhatásban álló összetett rendszerek esetében falakba ütközünk. Legyünk bármilyen okosak, rendelkezünk a legmodernebb műszerekkel vagy módszerekkel, a jövőt illetően szinte csak tévedhetünk. Bolygónk, illetve társadalmaink jövőjét nem tudjuk tehát megjósolni, ugyanakkor képesek vagyunk alakítani. Ezért a legjobb, amit tehetünk, hogy kívánatos jövőforgatókönyveket, pozitív víziókat vázolunk föl, és minden cselekedetünkkel igyekszünk ezek megvalósulását elősegíteni.

Valóban lehet az egyes embernek szerepe egyfajta kívánatos változás elérésében, amikor például Trump visszamondta a párizsi klímaegyezményben vállalt állami kötelezettségeket?

Sajnos naivítás volna azoktól várnunk egy ökológiai fordulat elindítását, akiknek jelenleg a legtöbb politikai hatalom összpontosul a kezében. Ők ugyanis szerte a világon szorosan össze vannak fonódva olyan gazdasági szereplőkkel, akik a legkevésbé érdekeltek egy ilyen társadalmi átalakulásban – a gazdasági elit által nyújtott anyagi eszközök nélkül nem is lettek volna képesek hatalomra kerülni. Emiatt ez a bizonyos ökológiai fordulat elsősorban alulról jövő kezdeményezések által következhet be – a fentiek miatt pedig része kell legyen hatalmunk visszaszerzése, a demokrácia kiterjesztése is.

Egymástól elszigetelt egyének ugyanakkor önmagukban nem sok eredményt képesek elérni. Ezért fontos az, hogy fogjunk össze hasonlóan gondolkodó emberekkel, alkossunk például kisközösségeket, és először saját háztartásaink mellett elsősorban a településünkön próbáljunk változásokat elérni.

Úgy tudom, te konkrétan is támogatsz ezeket a kisközösségeket.

Igen, ilyen közösségek létrejöttének elősegítése érdekében hoztuk létre a Kisközösségi Programot. Ennek keretein belül egyrészt terepmunkát végzünk: fölmérjük az itthon működő ökológus helyi kezdeményezéseket, újabban pedig a gyakorlatban is igyekszünk segíteni helyi ökoközösségek létrejöttét és működését. Másrészt különleges nyári ökotáborokat szervezünk minden korosztálynak. Harmadrészt tíz hónapos humánökológia tanfolyamon mutatjuk be a témában elmélyülni vágyók számára, hogy miben áll az ökológiai válság, és milyen kiülehetőségek léteznek. Végül pedig könyveket és tanulmányokat is írunk a témakörben. Első kötetünk, a nemrégiben megjelent „Építőköcskák egy új világhoz” olyan működő, főként hazai kezdeményezéseket mutat be, amelyek bizonyítják: egy, a mainál zöldebb és igazságosabb társadalom alapjai már Magyarországon is készen állnak. A várhatóan ősszel megjelenő, „A közlegetők komédiája” című könyvem pedig tudományos alapossággal, mégis közérthetően igyekszik majd bizonyítani, hogy a közösségek újrafelfedezése miért jelenthet kiutat a mindnyájunkat egyre inkább fenyegető ökológiai válságból. //

¹ E két tényező elsőbbségét a többivel szemben meggyőzően bizonyítja: T. Dietz, E.A. Rosa & R. York: Driving the human ecological footprint. *Frontiers in Ecology and the Environment* 5:13–18, 2007

² Annak részletesebb indoklását, hogy a környezetkímélő technológiák önmagukban miért nem fogják megoldani az ökológiai válságot, lásd: Takács-Sánta A.: *Bioszféra-átalakításunk nagy ugrásai*. Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2008. 94–96.

³ A Kisközösségi Programról részletesebben: www.kiskozossegek.hu

Mit tehetünk?

Egy óvónő és egy középiskolai tanár vallomása környezetünk védelme iránti elköteleződésről, fáradozásról és eredményekről. Gyakorlatba ültethető ötletek gyerekeknek és felnőtteknek.

► **Tóth Judit** //

Berndtné Szelőczy Szilvia negyven éve óvónőként dolgozik, ebből 25 éven át a Ferencvárosi Méhecske Óvoda pedagógusaként. A gyermekek személyiségfejlesztéséért, magas színvonalú pedagógiai munkája elismerésül idén Bárczi István-díjjal tüntették ki.

Már pályád elején fontosnak tartotad a környezeti nevelést, mit szólnak ehhez a kollégáid, a főnökeid?

Az óvodában alapvetően támogattak minden olyan kezdeményezést, ami a gyerekek fejlődését, környezettudatos magatartásának kialakítását segíti. De – mint minden új dologhoz – kellett az a kezdő lökés, ami kitartást, elköteleződést és elszántságot kért. Szerencsés voltam, mert a váltótársam mindenben támogatott, részben együtt is alakítottuk

Berndtné Szelőczy Szilvia albumából

ki óvodánk „zöld arculatát”. Aztán attól kezdve, hogy megszülettek az első eredmények, elismerések (Zöld Óvoda, Madárbarát Óvoda lettünk), és látszott, hogy az óvoda hírneve, vonzása emiatt is megnő, minden támogatást megkaptam.

Megéri ebbe extra energiát fektetni?

A környezetvédelmi tevékenység minden szempontból gazdagítja a gyerekek személyiségének kialakulását, fejlődését, világlátását, kapcsolatrendszerét. Ha csak arra gondolunk, mit jelent felismerni a mellettünk levő világ szépségeit, értékeit, már életre szóló élményt, útravalót adunk: kinyitjuk a gyerekek szemét a szépre, jóra, mindarra, ami körülvesz bennünket, és ajándék számunkra. Meglepő, hogy a gyerekek mennyire nyitottak erre. Ez az egész életükre kiható hozzáállást ad. Itt tudjuk megalapozni azt a szemléletet, amelyet aztán majd orvosként, mérnökként, pedagógusként visznek magukkal. Aztán a következő lépés rátalálni arra, hogy én is részese vagyok ennek a csodálatos

világnak. Kapcsolatba léphetek vele, gondozhatom, óvhatom, s vele együttműködve csodákat hozok létre (pl. a kiskertünk ápolása, gondozása által). A természettel, környezettel való pozitív kapcsolat kihat az emberi kapcsolatokra – és ez a másik irányban is igaz!

Hatással van-e az óvodai szemlélet a családok életére? Érkezik-e visszajelzés?

Azt tapasztaltam, hogy a gyerekek formálják a családokat. Amikor ezt a szemléletet tapasztalják az óvodában – ahol a nap aktív részét töltik – nem tehetnek mást otthon sem. Játzódelutánt is szerveztünk a családok számára, melynek a célja többek között az, hogy a szülők, nagyszülők ismerjék meg, mit is csinálunk mi az óvodában, a gyerekek meg tudják mutatni a kertet, a növényeinket, állatainkat – így közös lesz az élmény a szülővel. Különleges lehetőség volt az is, amikor nyaranta „erdei óvodát” szerveztünk. Ilyenkor közeli és hosszabb kapcsolatba kerültek a természettel,

Berndtné
Szelőczy Szilvia
albumából

összebarátkozhattak vele, felfedezhették a rejtelmeket, volt idejük beleveszni a szemlélődésbe.

Egy ilyen alkalommal épp éjszakai bátorságpróbára indultunk a fényszennyezéssel alig érintett zselici erdőbe. A cél az volt, hogy megismerkedjünk az éjszakai természettel, élővilággal – és persze kipróbáljuk bátorságunkat, hogy nem félünk a sötétben...

Alig hagytuk el a falu utolsó házait, és léptünk be az éjszakai háborítatlan természetbe, csodálatos élményben volt részünk! Még mi, felnőttek sem láttunk soha ilyet: a domboldal fényárban úszott! Először nem is értettük, mit látunk. Aztán felfogtuk. Milliós és milliós szentjánosbogár világította be a teljes domboldalt! Soha el nem felejthető élmény volt, aminek addig, s azóta sem voltam én sem tanúja. Ez az élmény magával ragadott: közelről megnézni a bogárkákat, megfigyelni, óvatosan hozzányúlani.

Ezek a napok alkalmasak voltak arra is, hogy este nyugodtan megbeszéljük, kiértékeljük a napokat. Megköszöntük mindazt, amit kaptunk, ami a nap ajándéka volt számunkra. Ez átalakítja a gyerekeket, de minket is. Egy ilyen erdei óvoda után este többször csengett a telefonom otthon. Szülők hívtak, s kérdezték, mit csináltunk a gyerekekkel. Ugyanis a gyerekek este a vacsoránál leültette a családot, gyertyát gyújtatott, és kezdeményezte, beszéljék meg ők is az elmúlt napot. A 40 év tapasztalata számomra az is,

hogy a gyerekekkel, a környezettel való kapcsolat kölcsönösségen alapul. Én is kaptam, én is változtam ebben a folyamatban. //

Kovács Október kémia-biológia szakos középiskolai tanár, ősszel a 28. tanítási évet kezdi meg a budapesti Németh László Gimnáziumban. Iskolájában bevezette a környezetvédelmet, mint önálló, osztályozott tárgyat, majd kidolgozta ennek tantervét. Tevékenységéért több díjat is kapott, többek között a MOL Tehetség gondozásért Díjat (2011) és a Bonis Bona a Nemzet Tehetségeért Díjat (2015).

Már gyerekkorodban szeretted ki-rándulni, állatkertbe járni, és mindig is sokkal több szobanövényed volt, mint bárki másnak az ismerőseid közül. Hogyan adod át a természet szeretetét a diákjaidnak?

Óráimon nagy hangsúlyt fektetek a „Mit tehetünk?” kérdés megvitatására, megválaszolására. Mit tehetnek a fő szennyezés-kibocsátók: a gazdaság, a hadászat? Mit tehetnek a politikusok: állami vezetők, kormánytagok, parlamenti képviselők, polgármesterek, önkormányzati képviselők? Mit tehetnek a szakemberek: környezetvédők, környezeti nevelők, környezetjogászok, tudósok, reklám- és médiszakemberek? És mit tehet a lakosság: a zöld mozgalmak, a civil szervezetek, az egyén, a családok, a gyerekek? Mi a felelősségünk és a teendőnk Földünkért, közös jövőnkért? Tisztában vagyok azzal, hogy nem tudjuk megoldani magunk a Föld összes problémáját, de tudnunk kell, hogy a saját részünket mindenképpen meg kell tennünk. Biztos vagyok abban, hogy akiket én tanítottam, azok felnőttként sem fognak érzéketlenül fordulni a Föld, a környezet problémáihoz. Egyszer a fogadóórán az egyik szülő elmondta, hogy „megfertőztem” a gyermekét, aki ennek hatására az egész családot átállította a környezettudatos életmódra, sőt megszervezte a lépcsőházukban a szelektív hulladékgyűjtést.

Mit emelnél ki a diákjaiddal együtt megvalósított tevékenységek sokaságából?

Részt veszünk az iskolai papírgyűjtő versenyben, s rendszeresen az élményben végzünk. Tanítványaimat erőteljesen neveltem a világítási és csomagolási szokásaink megreformálására, beszélünk a tudatos vásárlói magatartásról. Komplex környezeti problémákat is érintünk: például a globális felmelegedést, az ózonlyukat, a savas esőt és a szmogot. Rengeteg tanulókísérletet végzünk. Ezek kapcsán a veszélyes anyagok kezelésére, tárolására, megsemmisítésére vonatkozó ismereteket is elsajátítunk.

Hogyan valósul meg a környezettudatosság a „saját házad táján”?

Nálunk a hét fős családban hetente mindössze húsz liter vegyes háztartási hulladék keletkezik. Papírt csak akkor dobunk ki, ha már nincs rajta szabad felület, amire még lehet írni. Szelektálva gyűjtjük a hulladékot, és amit lehet, komposztálunk. A kötegelhető ill. dobozolható papírhulladékot, az elhasznált elemeket, valamint a műanyagkupakokat és a használt háztartási sütőolajat iskolai gyűjtésekre visszük. A többi papírt a cserépkályhába begyűjtésre használjuk. A befőttesüvegeket egy méhész barátunk számára gyűjtjük. A veszélyes hulladékot a falunkban évente esedékes veszélyeshulladék-gyűjtő akciókon adjuk le.

Jónéhány évvel ezelőtt egy akkor még rendkívülinek számító energiatakarékos családi házat építettek fel.

Már a tervezéskor odafigyeltünk a megfelelő tájolásra és a helyiségek

elhelyezésére, hogy a lehető legjobban kihasználjuk a Nap melegítő és világító hatását. Az építőanyagok és a nyílászárók jó megválasztása, valamint a gondos szigetelés is az energiatakarékosságot szolgálja.

Noha van gázkazánunk, cserépkályhát is építettünk, és napkollektoros vízmelegítő rendszert is telepítettünk. A napkollektor a használati melegvíz előállításában van szolgálatunkra és a padlófűtésre is rásegít, tehát a gázszámlánkat csökkenti. Sőt, a villanyszámlánkat is, mert a mosó- és a mosogatógépünk is rendelkezik meleg vizes rákötéssel, tehát a nyári hónapokban ezek működtetésekor a Nap által előmelegített vizet tudjuk a gépekbe vezetni. Továbbá energiatakarékos világítótesteket alkalmazunk. Igen, az árammal is takarékoskodni kell, ugyanis annak az előállítása is ugyanolyan környezetterhelő tevékenység, mint a fűtés.

A vízzel úgy takarékoskodunk, hogy esővízgyűjtő medencét használunk az öntözéshez, a WC-kben pedig stoppos öblítőtartályok vannak. Nemrég elkészült a szűrkevíz-rendszerünk is, a tetőtéri zuhanyzóban keletkező fürdővizet használjuk a földszinti WC-öblítésére. A vízvezeték-hálózatot egy olyan

Kovács Október albumából (3)

melegvíz-keringtető rendszerrel láttuk el, amely gondoskodik arról, hogy az esti fürdési időszakban nagyon gyorsan meleg víz kerüljön a tetőtéri zuhanyzóba, s ne kelljen egy csomó vizet elfolyatni, amíg a kedvező víz hőmérséklet beáll.

Kér ez a környezetvédő hozzáállás plusz tevékenységet a hétköznapiakban?

Igen. Például a hulladékszelektálás elég sok munka. A komposztot is időnként át kell forgatni. Nyáron, amikor sok nap-melegítette vizünk van, mosásnál először meleg vizet kell engedni a mosógépbe, de aztán az öblítéskor át kell állítani a csapot hideg vízre. A begyűjtésnél a papírhulladékkal és a rózsével kell bíbelődni. De mi örömmel vállaljuk ezt a kis extra fáradságot, és gyerekeinket is erre neveltük, mert hisszük, hogy ezekkel a kis lépésekkel járulunk hozzá ahhoz, hogy Földünket megőrizzük az utókor számára. Mert amint az ismert indián mondás tartja: „A Földet nem apáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön.” //

Megállítjuk az időt

Ha valami igazán nagy csodát szeretnék mutatni a gyermekeimnek, ezeknek a cseperedő emberpalántáknak, akkor nem a cirkuszba viszem őket, csak ki a kertünkbe, ahol estefelé megjelenik két macskabagoly, csivitelnek a rigófiókák az odúban, amikor anyjuk kukacot hoz, ahol csígaversenyt rendezünk a nyári zápor után, és megcsodáljuk a szélfúttá felhőket vagy az elpusztult szitakötő szárnyait. Tátott szájjal, lenyűgözve állnak és állok én is. Szinte magamon érzem a legnagyobb Művész bölcs, és egészen elképesztően kreatív tekintetét.

A monoton, évközi időkerék küllői ilyenkor nyáron lassítanak, megakadnak, és mi is megállhatunk, kinyújtózhatunk. Persze csak akkor, ha a nyarat, pihenést sikerül nem átrohanni, kipakolni-bepakolni, egyszóval nem csak túlélni. Nyáron sokszor előfordul, hogy mind otthon vagyunk, lazulnak a szoros napirendek, és több idő van. Mintha minden összeállna ahhoz, hogy feltöltődjünk, testileg-lelkileg. Néha elég csak felemelni a fejünket, és hagyni, hogy Isten pazar ajándéka, a természet nyári intenzív burjánzása felemeljen bennünket és megadja azt az érzést és erőt, legalább pillanatokra, hogy gyönyörűségben élünk az Isten tenyerén. ///

Feltserné Bernáth Mária

Fotó: Max Goncharov / unsplash

Ökumenizmus hangról hangra

A 2010-es évek elején lehetőségünk nyílt Szegeden egy kis ökumenikus kórust alapítani, melynek egyik karnagya lettem. Kezdetben csak a baptistákkal, majd református és metodista testvérekkel együtt. Azzal, hogy egyesítettük talentumainkat, az évek során valami nagyobb, szebbet, művészbet tudtunk létrehozni. Sok közös szolgálat egymás templomaiban, Pécsen, Prágában, Horgoson és most legutóbb, 2017. május elején Róma mellett, a Fokoláre Mozgalom központjában.

A kint töltött napok során magyar ökumenikus tapasztalatunk kinyílt: egy világméretű keresztény/keresztény közösségben találtuk magunkat. 45 országból érkeztek a résztvevők, 650-700 fő.

Egy tarka, vidám, boldog együttlétnek lehettünk részesei. Amikor egy kavicsot dobunk a tóba, körülötte koncentrikus körök sokasága keletkezik. Ez jutott eszembe a most megélt nemzetközi találkozóval kapcsolatban. Kiemelkedő események voltak a Szentatyával való találkozás, a Szent Péter és Szent Pál bazilikák meglátogatása, a Szent Sebestyén katakomba fölé épült bazilika falai között megtartott imádság és a megemlékezés a Reformáció 500. évfordulójáról.

Ezeken az eseményeken több alkalommal is énekeltünk. Ez ötven tagú kórusunk számára kitüntetés volt, ugyanakkor a hallgatóság is örömmel fogadta műsorunkat.

Az ökumenikus találkozó résztvevői között a katolikusok, evangélikusok, reformátusok, baptisták, metodisták, különböző ortodox egyházak képviselői, anglikánok, és még más keresztény közösségek tagjai voltunk együtt, olyan mély egységben, mely mindannyiunk számára mérföldkő lett. A tó vizén tovaterjedő körök pedig nem simulnak el, hanem még erősödnek is Isten segítségével. //

Szántó Lajosné

A teljes cikk a www.ujvaros.eu weboldalon 2017. június 2-án jelent meg, ugyanezzel a címmel.

Sormogyi András

NEKed! – Veled!

Pünkösd hétfőn Máriaremetén a Karizmák Ünnepe alkalmával indult a következő Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) hároméves előkészületi programja. A kongresszusnak Budapest ad otthont 2020. szeptember 13. és 20. között. Erdő Péter bíboros háromszázhusz missziós küldöttnek adott át megbízólevelet Máriaremetén. A missziós küldöttek a NEK nagyköveteiként a kongresszus előkészítésén dolgoznak a plébániákon és más csoportokban. Fő céljuk, hogy közösségükben felpezsdítsék az eucharisztikus életet, megszólítsák a híveket és tudatosítsák bennük, hogy az eucharisztikus életre mindannyian meghívást kaptunk, ahogy a kongresszusra sem komoly tudással rendelkező teológusokat várnak elsősorban, hanem mindenkit, aki megszeretné ünnepelni az Oltáriszentségben jelen lévő Jézussal való kapcsolatát. Megbízólevelet vehettek át a Fokoláre Mozgalom képviselői is, akik biztosították a szervezőket tevékeny és lelkes részvételükről. Az első észrevételeik között máris megfogalmazódott, hogy 2020-ban lesz Szent II. János Pál pápa és a mozgalmat alapító Chiara Lubich születésének centenáriuma. Nagyobb hangsúly kerülhet azokra a témákra, elméletekre, melyeket az eucharisztia témakörében írtak. A küldöttek fontosnak tartják megtalálni a fiatalok bevonásának lehetőségeit is, akár (az egyre népszerűbb) szentségimádások szervezése által, akár olyan módon, hogy a készülő szentségimádás-kereső applikációk (mobiltelefonra) kidolgozásában helyet kapjanak a kreatív ifjak. Az Eucharisztikus Kongresszus minden korosztály közös programja, így az előkészületek útját is együtt jó egyengetni.

Az előkészületekről és programokról folyamatosan tájékozódhat az esemény honlapján: iec2020.hu. //

Göbel Ágoston

A Szegedi Ökumenikus Kórus fotóalbumából

Barkochba másképp

Egy magyar házaspár az Új Család Mozgalom idén márciusi nemzetközi találkozájáról.

A hosszú autótúr után, melyet barkochba játékkal töltöttünk (Fiú? Lány? Családtag? Iskolából ismerjük? Fokolárból ismerjük? Magyar? Olasz?), várakozással telve érkeztünk meg a napsütötte Toscanába, Loppianóba, a Fokoláre Mozgalom városkájába. A világ legkülönbözőbb országaiból érkeztek családok ide, hogy együtt ünnepelhessük az Új Család Mozgalom 50 éves fennállását. A szállásunk elfoglalása után az első programpont egy közös szentmise volt. „Istenünk, hálát adunk neked, hogy ismét Loppianóba jöhettünk, vigyázz az otthon maradtokra, légy velünk e két nap alatt, légy az összes új családdal! Ámen.

Már az első benyomások hihetetlenek voltak. Ennyi különböző, eltérő nyelvű és kultúrájú ember: megvalósulhat-e köztük az egység, egyáltalán találhatnak-e közeledési pontokat ilyen kevés nap alatt?

A kezdő mise után és egy későbbi időpontban is workshopon vettünk részt. Érdekes szempontokat kaptunk kamaszkori problémákról, végigvettük a házasság korszakait. Ezt olyanra érdekesnek találtuk, hogy akár évente újra meghallgatnánk. Különösen tetszett, hogy minden workshop-nál a témát az előadás után először a házastársunkkal, majd a mellettünk lévőkkel kellett megbeszélni. A Gondviselés erős jelenlétét éreztük: mindig olyanok mellé kerültünk, akik mély benyomást tettek ránk.

Közben a gyerekeknek korosztályonként szerveztek programokat. A legnagyobb élmény a felnőttek és gyerekek közös akadályversenye volt szülőkből és gyerekekből álló vegyes csapatokkal. Minden feladatot angolul és olaszul magyaráztak el, de sokan ezt sem értették, ugyanakkor a csapat tagjai

A Fejérdy család fotóalbumából

hihetetlenül segítettek egymást. Mi néha a távolból láttuk lányainkat, bízva Istenben, hogy az ő csoportjukban lévő 2-3 felnőtt vigyáz rájuk. *Istenem, ez már a Mennország előképe? Teljesen más nyelvű gyerekek és felnőttek önfeledten, kacagva játszanak a napsütötte dombokon?!*

A fiatal és idősebb házaspárok tapasztalatai közül különösen megérintett minket egy afrikai családé. Az édesapa mesélte el, hogy a közös családi vállalkozást egyik fiuk a csőd szélére juttatta, és rengeteg pénzt elikkasztott. Ez nagy csalódás volt számukra, mert gyermekük mindig jó tanuló volt, otthon is sokat segített, vigyázott testvéreire. A fiú a letartóztatás, börtön elől külföldre menekült. Az édesapa fájdalma olyan nagy volt, hogy megfogadta, többet az életben látni sem akarja, meg sem keresi. A barátai viszont biztatták, hogy bocsásson meg a fiának. A történetnek szép lett a vége, megtalálták gyermeküket, kiengesztelődtek. Az irgalmon túl az is szép volt e történetben, hogy a szülők hallgattak barátaik véleményére, s kihallották belőle Isten szavát. Maria Voce (Emmaus) és Jézus Morán, a Fokoláre Mozgalom elnöke és társelnöke is szólt a résztvevőkhöz. Megható volt az a szeretet, ahogyan Emmaus a családokhoz fordult. Jó érzés volt hallani, hogy a mozgalomban fontosak vagyunk, mint család. Felidézte Chiara Lubich szavait 1967-ből, amelyeket Új Család Mozgalom alapításakor mondott. Arról beszélt, hogy *nagy szükség van arra, hogy a családi életben megélt tapasztalatot, mintegy másik Jézusként elvigyük a többieknek, olyan Jézusként, aki a világra tekint, látja a tömegeket, és megkönyörül rajtuk. A világ legtörékenyebb részét helyezte a vállunkra, azt, amely a leginkább hasonló az elhagyott Jézushoz.*

Útban Budapest felé ismét barchobáztunk a gyerekekkel: *Fiú? Lány? Családtag? Fokolárból ismerjük? Európai? Afrikai? Ázsiai? Amerikai? Ausztrál? IGEN, MINDEGYIK.*

.... és mindet szeretnünk kell, és együtt haladni közös Atyánk felé!

Köszönjük, Chiara, hogy megalapítottad az Új Családok Mozgalmát, légy a világ összes családjával a mozgalmon belül és kívül, a családok összes nehézségében és örömeiben egyaránt! ///

Fejérdy András és Marianna

újváros 2017/4. július-augusztus

S/F Loppiano / Flickr

Közösség mindenkivel

A keresztények elsősorban az eljövendő, halál utáni életet tartják szem előtt, ezért úgy tűnhet, hogy életvitelükben keveset foglalkoznak a földi dolgokkal, melyekkel az emberiség javát lehet szolgálni.

► Chiara Lubich //

A Fokoláre Mozgalom alapítója. Lelkisége laikusok ezreit állította és állítja a társadalom szolgálatába.

Ha mindig tudatosan él bennünk a mély meggyőződés, hogy nem tudjuk „sem a napot, sem az órát”, akkor könnyebben összpontosítunk a mai napra, mely megadott nekünk, a napi problémákra, a jelenre, melyet a gondviselés nyújt át ajándékként. Ebben éljük meg egész létünkkel az örömeiket és fájdalmakat, kínlásainkat és eredményeinket.

Ilyen módon lehet tehát igazán megélni ezt az életet. Ugyanakkor azonban anélkül a távlat nélkül, hogy előbb vagy utóbb „el kell mennünk” innen, gyakran felületes, illúziókra, álmokra alapuló életet élünk, és olyan dolgokra törekszünk, melyek talán soha nem válnak valóra.

A jelen megélése ezenkívül nem feledteti el a földi jövőt, nem szegi szárnyát magunk és mások – a gyermekeink, családjuk, a közösségünk, az emberiség – javára szőtt terveinknek. A jelen megélése nem feledteti el velünk a múltat sem annak szellemi örökségével, hősiességével, győzelmeivel.

pixabay.com

Ugyanis a keresztények, ha tényleg keresztények, akkor nem lehet, hogy ne forduljanak minden ember felé szerető szívvel. Ez a természetük, az ismertetőjegyük; Isten gyermekeivé nemesedve a legkiválóbb szeretet van bennük, ugyanaz a szeretet, melyet Krisztus táplál az Atya iránt.

Ez által a szeretet által a keresztények úgy illeszkednek bele az emberiség egészébe, mint apró kövek egy csodálatos mozaikba, mely részben már elkészült, részben még nem. Ugyanúgy szeretik a múlt emberiségét, mint a jelenét és a jövőét.

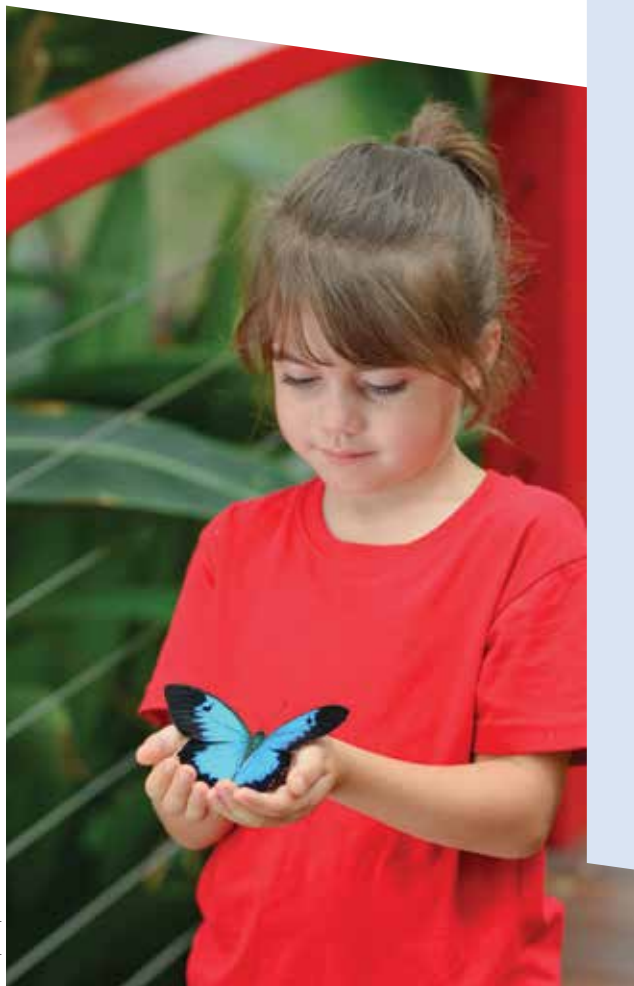
Ahhoz, amit örökségül kaptak, az olyan ember tiszteletével közelítenek, aki tudja, hogy hozzá tartozó dolgokról és emberekről van szó; annak alázatával, aki tudja, hogy van mit tanulnia; és tudatában vannak, hogy személyes elkötelezettségükkel gazdagítva kell átadniuk mindezt a következő nemzedékeknek.

Ha azután a keresztények életük egy jelen pillanatában felismerik, hogy Isten azt kéri tőlük, hogy a holnapra gondoljanak, akkor ezt teszik teljes erejükből. Nem önmagukért, hanem szeretetből azok iránt, akik utánuk jönnek – akár tudják, akár nem, hogy kikről van szó. //

Forrás: Chiara Lubich, Pillanatról pillanatra. Új Város, Budapest, 2002. 47–49. (részlet)

”

**A Teremtő
sosem hagy
magunkra
minket.**

Érdektelenség helyett

► **Ferenc pápa** //////////////

Közös otthonunk megvédésének sürgető kihívása magában foglalja azt az igyekezetet is, hogy az egész emberi családot egyesítsük a fenntartható és átfogó fejlődés keresésében, mivel tudjuk, hogy a dolgokon lehet változtatni. A Teremtő nem hagy magunkra minket, sosem fordít hátrat szeretettervének megvalósításában, nem bánja meg, hogy megteremtett minket. Az emberiségnek megvan még a képessége, hogy együttműködjön közös otthonunk építésében. Szeretném kifejezni elismerésemet, bátorításomat és köszönetemet mindazoknak, akik az emberi tevékenység legkülönbébb területein annak az otthonnak megvédésén fáradoznak, amelyen osztozunk. Külön köszönetet érdemelnek, akik erélyesen küzdenek a környezeti pusztítás drámai következményeinek elhárításáért a világon élő legszegényebbek körében. A fiatalok változtatást követelnek tőlünk. Azt kérdezik, hogyan lehet jobb jövő építésén fáradozni, ha nem gondolunk a környezet válságára és a kirekesztettek szenvedéseire.

Sürgető felhívást teszek közzé: kezdjünk új párbeszédet arról, miként építsük bolygónk jövőjét. Olyan megbeszélésre van szükség, amely valamennyiünket egyesít, mert a környezettel kapcsolatos kihívás, melyet megélünk, és annak emberi gyökerei mindannyiunkat érdekelnek és érintenek. Az egész világra kiterjedő környezetvédelmi mozgalom már hosszú és gazdag utat járt be, és számos polgári csoportosulásnak adott életet, amelyek segítettek a problémák tudatosításában. Sajnos a környezeti válság konkrét megoldásainak keresésére irányuló sok törekvés nemcsak a hatalmasok elutasítása miatt szokott kudarcot vallani, hanem a többiek érdektelensége miatt is. A magatartásformák, amelyek akadályozzák a megoldás útjait – a hívők között is –, a probléma tagadásától a közömbösségig, a kényelmes beletörődésig vagy a technikai megoldásokban való vak bizalomig terjednek. Új, egyetemes szolidaritásra van szükségünk. Ahogyan a dél-afrikai püspökök mondták: „mindenki tehetségére és részvételére szükség van az Isten teremtésével való emberi visszaélés okozta kár helyreállítására”. Mindnyájan együttműködhetünk Isten eszközeként a teremtés gondozásában, mindenki a maga kultúrája és tapasztalata szerint, saját kezdeményezéseivel és képességeivel. ///

Forrás: Ferenc pápa, Laudato Si' 13-14.

Forrás: www.katolikus.hu

JÚLIUS

„Gyertek hozzám
mindnyájan,
akik elfáradtatok,
s akik terhet
hordoztok –
én megkönnyítlek
titeket.”

(Mt 11,28)

themichigan catholic.org

Isten látható arca

Elfáradtatok és terhet hordoztok. E szavak olyan emberek alakját idézik, akik valamilyen koloncot viselnek életük folyamán: férfiak és nők, fiatalok, gyerekek és idősek, akik azt remélik, hogy eljön a nap, amikor megszabadulhatnak ezektől a nyomasztó terhektől. Máté evangéliumának ebben a részletében Jézus magához hív bennünket: „Gyertek hozzám...”

Összegyűlt körülötte a tömeg, hogy lássák és hallgassák őt: sokan egyszerű és szegény, kevésbé tanult emberek voltak, nem is tudták megismerni és betartani koruk bonyolult vallási előírásait. Ezenfelül rájuk rótták a Római Birodalom adóterheit is, amit gyakran lehetetlenség volt teljesíteni. Bajban voltak, és azt keresték, hogy ki kínál nekik ennél jobb életet.

Jézus a tanítása során különleges figyelmet fordított rájuk és azokra, akiket a társadalom bűnösnek tartott és kiközösített. Azt szerette volna, hogy mindenki megértse és befogadja a legfontosabb törvényt, amely utat nyit az Atya házába: a szeretet parancsát. Isten ugyanis föltárja csodáit az egyszerű és nyitott szívű emberek előtt.

Jézus bennünket is hív, hogy odamenjünk hozzá. Kinyilvánította, hogy Ő Isten látható arca, a Szeretet-Istené, aki végtelenül szeret minket úgy, ahogy vagyunk, képességeinkkel és korlátainkkal, törekvéseinkkel és kudarcainkkal együtt. Arra hív, hogy bízunk a „törvényében”, amely nem fog teherként ránk neheznedni, hanem édes és könnyű iga lesz, és örömmel tölti el a szívünket, ha megéljük. Odaadást kér, hogy ne forduljunk önmagunkba, hanem nap mint nap ajándékozzuk oda magunkat egyre teljesebben a többieknek. Jézus ígéretet is tesz: „... én megkönnyítlek titeket.”

Hogyan? Mindenekelőtt jelenlétével, mert egyre határozottabban és mélyebben jelen van bennünk, ha őt választjuk, mint biztos kapaszkodót az életünkben. Rendkívüli fényel világítja meg hétköznapi lépteinket, és nehéz körülmények között is

segít fölfedeznünk az élet értelmét. És ha elkezdünk úgy szeretni, ahogy Jézus, akkor a szeretetben teljes szabadságot találunk, és erőt a továbbiakhoz, mert Isten élete tör utat bennünk.

Chiara Lubich így ír: „[A keresztény] nem érdemli meg a keresztény nevet, ha nincs benne állandó készség arra, hogy szeressen. Jézus összes parancsolatát ugyanis ez az egy foglalja össze: az Isten és a felebarát iránti szeretet. A felebarátban pedig Jézust kell látnunk és szeretnünk.

A szeretet nem pusztán szentimentalizmus, hanem élet, mely testvéreink, főként a mellettünk élők szolgálatában konkretizálódik: az apró, legjelentéktelenebbnek tűnő szolgálatokban.

Charles de Foucauld ezt mondja: »Ha az ember szeret valakit, valóságosan a másikkal él; a szeretet által benne lakik, benne él. Többé nem önmagában él, hanem elszakad énjétől, és önmagán kívül létezik.« És a szeretet által hatol belénk az Ő fénye; Jézusé, aki megígérte: »Aki szeret engem..., annak kinyilatkoztatom magam.« A szeretet a fény forrása: ha szeretünk, jobban megértjük Istent, aki a szeretet.”

Fogadjuk el Jézus meghívását, menjünk oda hozzá és ismerjük fel, hogy Ő a béke és a remény forrása számunkra! Fogadjuk meg a „parancsát”, és hozzá hasonlón mi is törekedjünk a szeretetre a nap folyamán adódó különböző körülmények között a családban, a plébánián, a munkahelyen: ha megbántanak, bocsásunk meg, építsünk inkább hidakat a falak helyett, és álljunk szolgálatára azoknak, akikre terhek neheznek.

Így fölfedezhetjük, hogy ez a „törvény” nem lehűz, hanem szárnyakat ad, hogy a magasban repüljünk. //

Letizia Magri

Fordította: Reskovits Ágnes

¹ C. de Foucauld, Scritti Spirituali, VII, Città Nuova, Roma 1975, p.110.; ² Vö. Jn 14,21

³ Vö. C. Lubich, Az élet igéje, május – A fény forrása a szeretet, Új Város, 1999/5.

© Depositphotos.com/ Chris DeSilver

Merjük mondani

Aznap az egész család otthon volt, jó hangulatban ünnepeltünk. Aztán egyszer csak ez a jó léghör egy csapásra megszűnt, és elkezdődtek a szokásos szócsaták, ugyanis apukám, mint más-kor, most is többet ivott a kelleténél. Jól a szemébe néztem, anélkül, hogy tudtam volna, mit válaszoljak, hogyan reagáljak, de egyszer csak megszólaltam. Elmondtam neki mindazt, amit gondoltam, mindazt, amit eddig képtelen voltam szavakba önteni, vagyis hogy tönkre teszi a családjunkat, hogy felelőtlen volt, és hogy ő a konfliktusaink fő oka. Azon a napon megértettem, hogy nem megoldás, ha úgy teszünk, mintha nem lennének problémák. De meg kell találnunk, hogyan kommunikáljuk, ami bennünk van, mert a család a legfontosabb. Nem kell félnünk attól, hogy megtegyük az első lépést. Persze nehéz ez a lépés, de ha szeretetből tesszük, akkor mindent meg tud változtatni. A fontos csak az, hogy szeressünk. ///

Maddalena

Forrás: famiglienuove.org
Fordította: Tóth Judit

Levitől szeretettel

A budapesti Néri Szent Fülöp iskola és a miénk, az ózdi II. János Pál katolikus iskola néhány tanulója különböző alkalmakkor találkozott már egymással. Így a „nérisek” látták, hogy a nálunk élő gyerekek közül sokan nagyon szegény családban élnek. Erről árulkodott szegény ruhájuk, kopott, üres táskájuk, meg az, hogy minden játéknak nagyon örültek, az újdonságokra kíváncsian tekintettek, mert nem ismerték azokat, vagy csak tévében látták. A mieink legtöbbször egyenesen focizott. A beszélgetések során büszkén fogadták a pestiek elismerését és bevallották, hogy egész nyáron együtt rúgják a bőrt, nyaralni szinte senki nem megy közülük, ez az egyedüli kikapcsolódásuk. Fővárosi barátaik mindezt elmesélték iskolatársaiknak és elhatározták, hogy gyűjtést szerveznek az ózdiaknak. Össze is gyűlt rengeteg mesekönyv, írószer, rajzlap, ruhanemű, sportcipő, édesség, futball-labda. Az iskola alapítványa még egy asztali focit is vett a gyerekeknek, hogy télen se nélkülözzék kedvenc játékukat. Az ózdiak nagyon örültek az adományoknak. A pedagógusok a gondnoki irodában egyenként bontogatták ki a dobozokat, és egy-egy ruhadarabról, játékról azonnal tudták, ki fog annak

örülni. Sok gyereknek szereztek örömet ezzel, mert bizony volt olyan közöttük, akinek ezen a karácsonyon a küldemény volt az egyetlen ajándéka. Még a téli szünet előtt minden kis csomagnak lett gazdája.

A szünet előtti napon igazgatói irodámba egy anyuka kopogtatott be. Zavartan mondta, hogy kért jött. Kisfia az elmúlt hetekben nem járt iskolába, beteg volt, de mégis kapott egy kis csokoládét, amit nagyon köszön. Minden vágya egy stoplis futballcipő lenne, de neki erre nincs pénze. A kisfiú lába 32-es, ha nincs olyan cipő, bármilyen sportcipő megtenné. Mondtam neki, hogy már nem maradt adomány, de jöjjön vissza másnap. Elhatároztam, a sok munkám ellenére hazafelé bemegyek a karitászbá, hátha ott akad valami. A munkanap végén már zártam az iroda ajtaját, amikor a gondnokiban sepregető takarítónő megkérdezte: „Igazgatónő! Volt itt leesve valami doboz, felraktam az asztalra, nem tudom mi ez...” Egy papírdoboz volt, tetejére fűzetlap ragasztva, rajta girbe-gurba kézírással ennyi: *levitől egy ózdi fíjúnak*. A doboz a Budapestről érkezett adományokból való volt, csak a nagy sürgés-forgásban leesett egy asztal mögé. Felbontottam. Nem volt benne más, csak egy kék-piros csíkos pamutpóló és egy kicsit kopott 32-es focicsuka. ///

Kocska Ágnes

pixabay.com

AUGUSZTUS

„Az Úr jóságos
mindenkihez,
telve irgalommal
minden iránt,
amit alkotott.”

(Zsolt 145,9)

nyapccorg

Könyv az Úr jóságáról

Ez a zsoltár dicsőítő ének, az Úr királyságát magasztalja, mert uralmának nem lesz vége: örök és hatalmas, de irgalmas és jóságos.

Inkább olyan, mint egy hozzánk, gyermekeihez közel álló apa, mintsem egy hatalmas uralkodó.

Istenről szól ez a himnusz, túláradó, anyai gyöngédségéről: irgalmas, megfontolt a haragban, telve szeretettel, jóságos mindenki iránt...

Jóságát megmutatja Izrael népének, és kiterjeszti minden művére, amelyet keze alkotott, minden emberre és minden teremtményre. A zsoltáros a vers végén arra hív minden élt, hogy kapcsolódjon be dicsőítő énekébe, hogy egyre több hang harmóniája hirdesse: Isten a teremtett világot rábízta a férfi és a nő dolgos kezére: számunkra olyan ez, mint egy nyitott könyv, amelyben jóságáról olvashatunk. Meghívott, hogy együttműködjünk vele, a Teremtővel, és szeretet-tervét követve további oldalakat írjunk az igazságról és a békéről.

Ám sajnos a közöny és az önzés miatt megsebzett embereket látunk magunk körül, akik sokszor ki vannak szolgáltatva. A teremtett környezetünk esetében sincs ez másképp, mert féktelenül fölemészti a környezeti erőforrásokat saját érdekükben és a közjó kárára.

Az utóbbi években keresztény körökben tudatára ébredtünk és jobban odafigyelünk, hogy tiszteljük a teremtett világot. Gondoljunk csak a különböző felhívásokra egyházi vezetők részéről, amelyek arra buzdítanak, hogy fedezzük fel a természetben az isteni jóság tükröképét, és tekintsük azt az egész emberiség örökségének.

I. Bartolomaiosz ökumenikus pátriárka így írt erről tavaly a teremtéssel való törődés világnapjára küldött üzenetében: „Állandó éberségre van szükség, képzésre és tanításra, hogy világos legyen számunkra az összefüggés a jelenlegi ökológiai válság és az emberi szenvedés között [...], amely [...] az általunk is megélt környezeti krízis eredménye és gyümölcse. Vissza kell tehát térnünk a régóta

ismert szépségekhez [...]: mértékletesség és önmegtartóztatás, ez az egyetlen út, amely a természeti környezetünkkel való bölcs bánásmóddhoz vezet. A féktelen mohóság ugyanis, hogy anyagi szükségleteinket kielégítsük, az ember lelki elszegényedéséhez vezet, és ezzel együtt jár a természeti környezetünk elpusztítása is.”

Ferenc pápa pedig Laudato si' kezdetű enciklikájában írja: „A természet gondozása olyan életstílus része, amely magában foglalja az együttélés és a közösségalkotás képességét. Jézus emlékeztetett minket arra, hogy Isten a mi közös Atyánk, és ez testvérekké tesz minket. A testvéri szeretet csak ingyenes lehet. [...] Ugyanez az ingyenesség készít minket arra, hogy szeressük és elfogadjuk a szelet, a napot vagy a felhőket, még ha nem is vetik ellenőrzésünk alá magukat. [...] Ismét át kell éreznünk, hogy szükségünk van egymásra, felelősséggel tartozunk másokért és a világot, továbbá megéri jónak és tisztességesnek lenni.”

Használjuk ki tehát a szabadidőnket, amikor nem dolgozunk, és minden más lehetőséget a nap folyamán, hogy feltekintsünk az égre, a fenséges csúcokra, a tenger végtelenségére, vagy akár csak egy kis fűszálra, amely az út szélén kibújtt. Ez segít, hogy felismerjük a Teremtő nagyságát, aki az életet szereti, és újra megtaláljuk reménységünk okát az ő végtelen jóságában, mely mindent átölel és figyelemmel kísér.

Családunkkal együtt éljünk mértékletesen, tiszteletben tartva környezetünket, mások szükségleteit, hogy gazdagodjunk a szeretetben. Osszuk meg szegényebb testvéreinkkel a föld termését és munkánk gyümölcsét, mert ezzel teszünk tanúságot az élet teljességéről és örömről, legyünk gyengédek, jóindulatúak, akik megbékéltek környezetükkel. //

Letizia Magri

Fordította: Reskovits Ágnes

¹ Vö. I. Bartolomaiosz ökumenikus pátriárka, Üzenet a teremtéssel való törődés világnapjára, 2016. szeptember

² Vö. Ferenc pápa, Laudato si' enciklika, 2015. május 24. (228-229.)

pixabay.com (2)

Csak egy kávé?

Két évvel ezelőtt nehéz időszakot éltem, amikor az egyetemen, ahol dolgozom, nagyon erős vonzalmat kezdtem érezni az egyik munkatársnőm iránt. Korábban el sem tudtam volna képzelni, hogy ilyen megtörténhet velem, főleg, ha bele-gondolok, hány éves vagyok és milyen régóta házas. Imádkozni kezdtem a helyzetért, de éreztem, cselekednem is kell. Először is szakítottam az ártatlan-nak tűnő kávézgatásainkkal, de tudatában voltam, hogy ez nem elegendő. Megmaradt közöttünk egy szál, mely összekötött minket. Időre volt szükség. Aztán Isten kegyelméből végül a hölgy is megértette az elhatározásomat, és felhagyott a közeledéssel. Viszont volt a problémának egy másik része is: az, hogy mindezt nem sikerült elmondanom a feleségemnek. Képtelennek éreztem magam rá. Egyrészt féltem a reakciójától, másrészt nem akartam neki szenvedést okozni. Egy nap mégis rászántam magam. Miután elmondtam, hevesen vitakoztunk, aztán még többször újra és újra átrágtuk a témát, míg a vitáink lassan-lassan átalakultak párbeszéd-dé. És ebben a kölcsönös egymásra figyelésben újra felfedeztük a házasság szépségét, azt az ajándékot, amit Isten adott nekünk és rajtunk keresztül azoknak a családoknak, akikkel kapcsolatban vagyunk. ///

Giovanni M.

*Forrás: focolare.org
Fordította: Tóth Judit*

Lakótársak

A szomszédban lakik egy nagyon beteg hölgy, akinek vannak ugyan hozzátartozói, de gyakorlatilag egyedül van. Ijedten hívott fel, hogy elesett, nem tud lábra állni, és van-e kölcsönbe egy botom. Nem csak bot, hanem járókeret is volt nálam, és ezenkívül az orvos barátnőm által javasolt krémeket is át tudtam neki vinni, ami ficamnál, zúzódásnál segít. A három komponensből csak kettőt találtam meg, a harmadikért becsengettem a szomszédokhoz. Az egyiknek volt, és máris hozta. Ez a baleset összekötötte a két szomszédasszonyomat is egy pillanatra, akik egyébként nem beszélnek egymással. Amikor átmentem hozzá, hogy bekenjem a lábát, kérte, imádkozzunk együtt egy haldoklóért, aki szintén a házban lakik. Gyertyát gyújtott és szívhez szólóan kérte az Urat a férfi gyógyulásáért. Valaki a házukban nagyon csúnyán beszélt erről a beteg lakótársról, de pár nap múlva elnézést kért tőlem, és egy jót beszélgettünk. Igazából magányának keserűségéből fakadt mindaz, amit korábban mondott. Saját maga állapította meg, hogy egy dologra lenne szüksége, közösségre... Szerintem nem reménytelen, hogy ez megvalósuljon. ///

Haynal Magdolna

© Depositphotos.com/ Alexey Klementiev

Véletlenek sora

Sehol sem találtam a kulcsomat és nagy bosszúságomra nem tudtam bemenni a lakásomba. Elvesztettem, nyugtáztam magamban. Az időm ki volt számítva. Szemorvoshoz időpontra kellett mennem és más feladatok is vártak megoldásra. Elmentem anyukámhoz, mert nála volt egy tartalék kulcsom, de hiába, mert az elkerült a hűgomékhoz. Végleteleg kimerültem a közlekedésben, és félúton taxiba kellett ülnöm, mert annyira nem bírtam már elviselni a helyzet értelmetlenségét. Végül, két és fél óra múlva ismét hazaértem. És az elveszettnek hitt kulcs a zárban volt. Tűnődtem azon, Isten mit szeretett volna üzeni. Azt, hogy legyek kicsit alázatosabb, tapasztaljam meg kicsiségem, törekenységem? Ez mindenképpen pozitívum. De ezenkívül? Az utcán mindezek után „tisztá véletlenül” találkoztam egy hölgygel, aki elpanaszolta, hogy a lánya elvesztette az igen drága karóráját. Az óra története-sen nálam volt, mert aki megtalálta, rám bízta, hogy csináljak vele valamit. Ennek az asszonynak az óra megkerülése Isten jóságáról tett ismét élő bizonyosságot. Ha a kulcsos história nem történik meg velem előtte, egészen biztosan nem találkozom össze vele. De a történet tovább szövődött. Elmeséltem ugyanis neki, hogy én meg a kedvenc sálamat hagytam el valahol. Pár nap múlva új sállal lepott meg. Éreztem, hogy minden szeretet-tett ismert Isten előtt, aki bőségesen tovább fejleszti, növeszti azokat. ///

Téglásy Klára

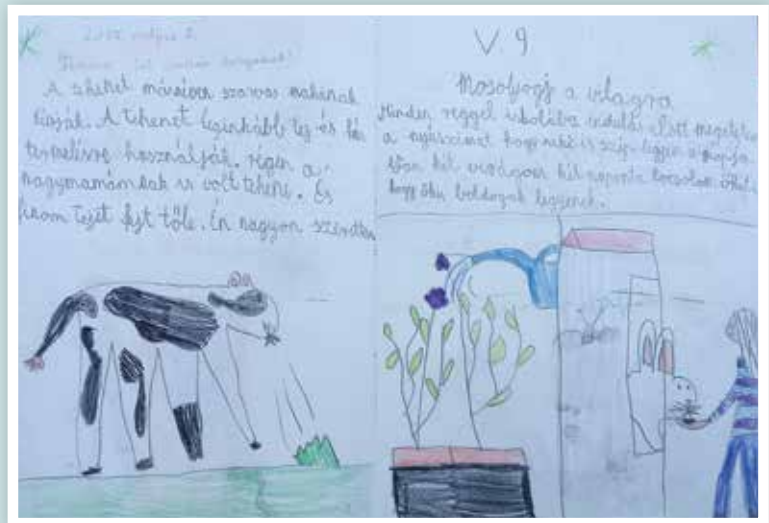
Alkotva alakulunk

► Takács Margit //

Idén tavasszal sikerült új oktatási eszközként bevezetnem a környezetismeret órákon már minden alkalommal használt ÖKO dobókockát. Jó ideje gondolkodtam azon, hogyan és miből készítsük el a kockát, és milyen értékelés kapcsolódjon hozzá. Szerettem volna, hogy nagy legyen, és az osztályteremben központi helyet foglaljon el. Végül két rajzórán folyt az oldalak megtervezése és kivitelezése nagyméretű méretű csomagolópapír felhasználásával. A gyerekek lelkesek voltak, azok is, akik egyébként nehezen állnak a rajzórához. Mindenki alakított rajta, így teljesen a magukénak érezték. Jó volt látni ezt a csapatmunkát.

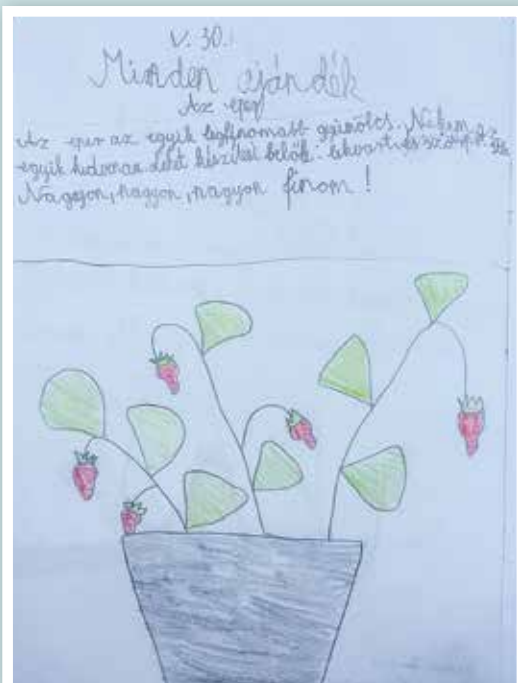

Ezután minden gyerek készített egy Dobókocka egy jobb világért című füzetet, ahová az élményeiket gyűjthetik hétről-hétre. Az első lapokra beragasztottuk külön-külön minden oldalhoz a hozzá tartozó leírást, ötletgyűjteményt. A márciusi első dobással el is kezdődött a kaland. Az órák utolsó részében beszámoltak azok, akik gyűjtöttek valamit, majd az a két tanuló dobta és kaphatta el a kockát, akik az órán a legaktívabbak voltak. Felírtuk a füzetbe, majd elolvastuk a hozzá tartozó leírást. A dobókocka a tábla melletti szekrény tetejére került, mindig az aktuális oldallal, hogy a szemük előtt legyen. Minden héten dobtunk, és egyre inkább belejötték a gyerekek. Nem volt kötelező vezetni a füzetet, de így is év végére szinte az összes tanuló készített valamilyen rajzot vagy leírást. Úgy érzem, a kocka közelebb hozta őket a teremtett világhoz és a környezet tantárgyhoz. Ezt mutatják legalábbis az elmondott tapasztalatok, és a megszületett gyönyörű füzetek. Sikerült az év végi bizonyítványba is 11 dicséretes ötöst beírni, melybe a dobókockához fűződő aktivitásuk komoly súllyal beleszámított.

Oldalak egy kislány füzetéből

A közös élmény személyesen nekem is sokat jelentett. Magam is elkezdtem jobban odafigyelni a környezetemre. A máskor aprónak tűnő dolgok felértékelődtek, jelentőségteljesek lettek. A legnagyobb sikernek azt könyvelem el, hogy a gyerekek önként, vidám arccal jöttek hozzám elújságotni, hogy mit fedeztek fel délután, milyen madár hangját hallották a hétvégén, milyen új dolgokat tudtak meg, és mit találtak az udvaron, amit feltétlenül meg kell néznom, mert az is ajándék. Az évről azt kívántam nekik, hogy vegyék fel a Minden ajándék! szemüveget, hogy sikerüljön nap mint nap észrevenniük a teremtett világ szépségét; fedezzenek fel csodás dolgokat, és legyen kalandokban gazdag nyaruk. Nem csak nekik, de mindenkinek ezt kívánom! ///

A bizalom hullámvasútján

Kisgyermekkori és kamaszkori tapasztalataink döntően befolyásolják, mennyire tudunk felnőttként bizalmi kapcsolatokat építeni.

► Visy Petra

Pszichológus, jelenleg iskolapszichológusként dolgozik egy budapesti középiskolában.

A bizalom egy sokat használt, olykor már elhasználnak tűnő fogalom. De ha az emberi kapcsolatok egy könyv lenne, minden oldalon vastag betűvel, aláhúzva szerepelne benne. S ez nem csak a szóval kapcsolatos Facebookra kiírt idézetek közkedveltsége alapján állítható, hanem számos egyéb oldalról megközelítve is erre a következtetésre juthatunk. Amikor megszületünk, még homályosan látunk, furán hallunk és csak korlátozott pózban és mértékben mozgunk. A közvetlen, hozzánk legközelebb álló személy(ek) – jó esetben a szüleink – legfontosabb feladata, hogy életben és biztonságban tartsanak bennünket, és kitalálják, hogy mire is van éppen szükségünk. Mi pedig egy dolgot tehetünk: bízhatunk abban, hogy ez sikerül. Ha a szükségleteinknek megfelelő választ kapunk, ez a bizalom megerősödik és stabilá válik, de ha rendszeresen és következetesen nem, akkor elbizonytalanodik, elhalványul.

A bizalommal való szerves találkozásunk tehát már ilyen korán elkezdődik, és megadja későbbi mintázatának alapszíneit. Kis idő múlva, amikor járnai tanulunk, anyánkat és apánkat figyeljük, és bízunk abban, hogy elkapnak; vagy, ha éppen nem, akkor is minden rendben lesz. Így hát belevágunk, és megtanulunk járnai. Majd amikor a biciklizés csínját-bínját sajátítjuk el, bízunk abban, hogy erősen tartják azt a seprűnyelet, amit előtte gondosan a biciklinkre szereltek. És amikor elengedik végre, mi tekerjük a kétkerekűt, önállóan. Az óvodában az óvó néni ugyanúgy nagy, mindent tudó felnőtt, mint anya és apa. Ennek megfelelően a szüleinkhez hasonló mértékben és intenzitással bízunk abban, hogy el tudjuk ügyesen mondani a versikét a műsoron; tényleg nem fog ránk ütni virgáccsal a krampusz és a sóskától tuti, hogy erősek leszünk. Az iskolában már nem csak a felnőttek, de a kortársak körében is egyre

erőteljesebben kirajzolódik a bizalom kérdésköre: kölcsönad-jam a kedvenc tollam, vagy ne; elmondjam neki, kibe vagyok szerelmes, vagy ne. A nagy barátságaink és ádáz ellenségeink akár pár nap alatt átalakulhatnak és helyet cserélhetnek, mindez látványos veszekedések és még látványosabb kibékülések kíséretében. A kamaszkorra jellemző érzelmi kavalkádban a bizalom reflektorfénybe kerül: kritikusan szemléljük annak általunk felállított ismérveit és a társas kapcsolataink legfőbb mozgatórugójaként tartjuk számon. Ez alapján újraértékeljük szüleinket, a számunkra fontos felnőtteket és talán legjellemzőbb módon, megválasztjuk a barátainkat.

A tinédzserkor a nagy titkok és elhallgatott igazságok időszaka (is), ahol a kezdetben még számunkra is új, olykor nehezen elfogadható felismeréseinket, véleményeinket, szokásainkat megosztjuk a barátainkkal, egyyel vagy akár tízzel is, ez egyénfüggő. Ha ez a titok kitudódik, azt éljük meg, hogy nyitott könyv vagyunk olyanok számára is, akik előtt nem szeretnénk azzá válni. Nagy különbségek vannak a tekintetben, hogy ki hogyan reagál az imént említett helyzetre. Van, aki kis időre kiakad, csalódik, de rövidesen megbocsát, mert bízik abban, hogy többet nem fordul elő. Más elemi szinten bántódik meg és egész lényé ellen intézett hadjáratként éli meg a történeteket. A megbocsátás csak verejtékkal megy és a seb nehezen gyógyul.

Az, hogy kin milyen gombot nyom be a bizalomvesztés, nagyon erősen meghatározott a születésünktől fogva bizalomról szerzett tapasztalatoktól: ott volt-e, amikor bíztam benne, hogy ott lesz; segített-e, amikor bíztam benne, hogy segíteni fog; figyelt-e rám, mikor bíztam benne, hogy figyel és így tovább.

A jó hír, hogy ugyan az első bizalommal kapcsolatos élményeink meghatározóak és megadják az alapszínét a jelenségek, későbbi élményeink és fontos személyekkel kapcsolatos új tapasztalataink felülírhatják, újramintázhatják azt. Ha találunk olyan barátot, barátokat; párt, társat, aki úgy reagál ránk, ahogy szükségünk van rá, és úgy ad, ahogy kérjük, a bizalommal kapcsolatos hiedelmeink apránként átalakulhatnak. Emellett pedig hatalmas gyógyító erővel bírhat a hit. Számos valláspszichológiai kutatás arról számol be, hogy szülőképünk, elsősorban apaképünk, valamint a hozzájuk való kötődésünk – ami nem értelmezhető a bizalom kérdésköre nélkül –, meghatározza Istenképünket, hiszen Isten a mi Atyánk, a teremtőnk, akivel kötődési mintáinkat tekintve párhuzamba állíthatóak szüleink, a földi életünk gyámolítói. Istennel való kapcsolatunk és önmagában a hitünk lehet az az erő, ami gyógyítja a bizalomvesztésből szerzett sebeinket és biztat a további kapcsolataink építésére, a bizalom útjának újrakövezésére. ///

Fotó: CN

Ki vagy te, nagypapa?

► Ezio Aceti //

Az unokáikra vigyázó nagyszülők alakja a filmekben, de sajnos jónéhány családban is, egyre nevelésesebbé vált. Vajon hova tűnt az időskor bölcsessége?

Egyre üresebb és felszínebb társadalmunkban mindannyian futunk az érzelmeink után, mint a kamaszok. Az érzelm- és technológia alapú társadalom két súlyos hibát követ el nap mint nap: egyrészt koravénna teszi a gyermekeket, szinte kötelezi őket arra, hogy a felnőttek életét éljék, tekintet nélkül belső világukra és mindarra a szépségre és rácsodálkozó készségre, mely természetükből fakad. A másik súlyos véték az idősek gyermeteggé tétele, amely eltörli a felnőtt lét tapasztalatát és bölcsességét, s ezáltal teret enged annak az elképzelésnek, hogy a szeretet csak ösztön, véletlenszerű érzés, és távol áll tőle az akarat, az értelem és a kitartás. Mindez azt eredményezheti, hogy a nagyszülőknek beszűkült, alárendelt szerepük lesz a gyermekek és a fiatalok nevelésében. Az egyik társadalmában a nagyszülőket valóban inkább csak a gyermekek őrzésére kérik meg, nem a nevelésükre; így azonban a család elveszíti gyökereit, és magára marad a média ámtásainak keresztútjében.

A nagyszülők igazi feladata valójában abban áll, hogy továbbadják a fiatalabb nemzedékeknek tapasztalataikon nyugvó bölcsességüket, és a „kiteljesedett, boldog élet” titkait, melynek útján fontos szerepe van a gyengéken és a szerencsétleneken való gondoskodásnak. Bátorság tehát! Ragadjunk meg minden alkalmat a párbeszédre unokák és nagyszülők között. A mesék, a történetek, az ártatlan zörtőlődések, egyszóval minden alkalmat adhat erre, ami hozzátartozik az emberi léthez. ///

Fordító: Szeles Ági
Forrás: Città Nuova

Az örök ragyogás

Írta: Fialovszky Olga, 10 éves
Rajzolta: Jánossy Zsófia

Csillagként én mindig olyan nagy vágyakozással nézek le arra a szigetre, melyet olyan kék tenger vesz körül, amelyben benne van a világ minden kéksége. Ezen a szigeten nagyon sok állat él.

- Bárcsak én is játszhatnék a réten a többi állattal együtt! Én is ehetném azt a finom, édes málnát a bokrokról! Én is fürödhethnék a tenger vizében, és legalább egy napot ott tölthetnék a szigeten! De sajnos nem lehet.

Mindent megtennék ezért. Minden nap könyörgök a Holdhoz, aki az ég ura, hogy valahogy juttasson el engem a szigetre. De ő nagyon félt engem.

Egyszer, amikor nagy szomorúan bandukoltam hozzá azt mondtam:

- Kedves Hold uram, nagyon szeretnék egyszer lejutni a szigetre. Kérek, juttass el engem oda!

- Én nagyon féltelek! Te világítasz a legszebben az égen. - felelt kedvesen.

Láttam a szemében, hogy jót akar nekem, de mégis megesett rajtam a szíve:

- Csillagos Homlokú Ló formájában fogsz lemenni. Minden nap segítened kell valakinek, különben éjszaka nem világíthatsz itt fenn. Annyit viszont nem árt tudnod, hogy a földön rengeteg veszély fenyeget.

Hirtelen nagy ragyogás támadt és szépen lassan elkezdtem lefelé ereszkedni. Láttam, ahogy távolodom az otthonomtól és a többi csillag szomorúan integet utánam. Egyszer csak a lábam hozzáért valami nagyon puhához és meleghez. Ránéztem, homok volt. Körülnéztem, sehol senki. Síri csönd honolt a parton, csak a tenger zúgását lehetett hallani. A nap nagyon melegen sütött rám. Ahogy magamra néztem láttam, hogy fehér színű vagyok. Vékony kis hosszú lábaim belefúródtak a talajba. Arany sörényem fénylett a nap sugaraitól. Elindultam. Hirtelen, amikor egy hatalmas tölgyfánál álltam, elém ugrott egy ürge. Ijedt hangon ezeket mondta:

- Figyelj! Nem tudom pontosan ki vagy, de muszáj segítened! A testvérem nagyon beteg és csak úgy tud meggyógyulni, ha iszik a tenger vizéből. Én egyedül viszont nem tudok lejutni a partra. Kérek, segíts!

Egy kicsikét elgondolkodtam, aztán eszembe jutottak a Hold szavai.

- Hát jó, akkor segíték! - feleltem.

Elkezdtem szaladni a part felé. Mikor visszaértem az erdőbe a vödör vízzel, azt mondta az ürge:

- Várj csak itt, mindjárt visszajövök.

Öt perc múlva nagy boldogan jött az ürge és vidáman ezt mondta:

- Köszönöm a segítségedet! Különben meg Ürge Kálmánnak hívnak.

Meggyógyult a testvérem!

- Nagyon szívesen

- válaszoltam.

- Tudod mit? - folytatta

Ürge Kálmán - Megmutatom az erdő többi lakóját. Gyere, menjünk!

Elindultunk.

Az erdő nagyon szép volt. Kiértünk egy tisztásra, ahol az állatok nagy boldogan játszottak. Ő odakiabált nekik:

- Gyertek, bemutatok nektek a Csillagos Homlokú Lovat!

Mindenki körénc gyűlt.

- Ők itt az erdő lakói - mondta kedvesen Ürge Kálmán.

Mindenki külön bemutatkozott. Aztán ezt mondták:

- Gyertek ti is, játszatok velünk!

Közös játékkal telt el az egész délután. Amikor kezdtek feljönni a csillagok, az otthonomra gondoltam.

Kisétáltam a partra és a csillagos eget bámultam.

Hirtelen nagy fényesség támadt és megint otthon voltam. Ragyogva a szigetet néztem.

Reggel megint a tölgyfánál álltam. Hirtelen a hátam mögött egy kis vékonyka kétségbeesett hang kiáltozott:

- Segítség - segítség!

Elindultam a hang felé. Láttam, hogy egy nyúl szomorúan gubbaszt egy bokor mellett.

- Szia, én vagyok Pamacs. Kérlek, segíts! Amikor a tisztásra igyekeztem beakadt a lábam ebbe a bokorba. Odamentem a bokorhoz és óvatosan kihúztam a lábát.

- Gyere, bemutatok neked a legjobb barátomat - mondta vidáman Pamacs.

A tisztáson elkezdett kiabálni:

- Őz Ödön, bújj elő, be akarok mutatni neked valakit!

A sűrű fák közül hirtelen előbukkant egy őz.

- Szia! - köszönt Pamacs - Ő itt a Csillagos Homlokú Ló.

- Szia, én vagyok Őz Ödön - mondta gyorsan -

Gyertek, menjünk át hozzám, főzök nektek teát.

Az egész napot együtt töltöttük. Amikor lement a nap, azt mondtam, hogy kimegyek egy kicsit a partra.

Őz Ödön kikísért, Pamacs pedig hazament. Ahogy kiértünk, kiálltam egy sziklára és néztem, ahogy feltűnnek az első csillagok. A szél lobogtatta a sörényemet.

- Köszönöm ezt a szép napot! Én még maradok egy kicsit, de te nyugodtan menjél haza. - mondtam.

- Jó! - felelt Őz Ödön.

Öt perc múlva már fenn voltam az égen.

Reggel, amikor újból a szigeten találtam magam, szalad felém Őz Ödön és lihegve ezeket mondja:

- Csodálatos volt, amit tegnap láttam. Mondd, ki vagy te valójában?

Hirtelen nagyon megijedtem.

- Te honnan tudsz erről? - kérdeztem.

- Bocsánat, de amikor azt mondtad menjek haza, elbújtam egy fa mögött. Kérlek, ne haragudj rám, de nagyon kíváncsi voltam arra, hogy miért akarsz annyira a parton maradni.

- Nem haragszom! Valójában csillag vagyok. Éjjel az égbolton világítok. De csak akkor ragyoghatok, ha minden nap segítetek valakinek. Ha gondolod, csinálhatjuk ezt együtt!

Őz Ödön beleegyezett és innentől együtt segítjük a sziget állatait. Elmondtam neki azt is, hogy semmiféle élőlénynek nem szabad fájdalmat okozni soha.

Éjszakánként pedig boldogan ragyogva vigyázhatom új barátaim álmát.

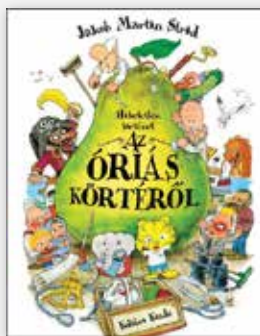
Így értettem meg, mi az örök ragyogás titka...

Sistergős rebarbarakása

Mindig vannak éppen kedvenc mesekönyveink, de Jakob Martin Strid meseregénye, a *Hihetetlen történet az óriás körtéről* egészen elképesztő hatást váltott ki az óvodás fiamból. Persze vannak benne kalózok, sárkány, lakatlan sziget, mi is kellene több egy 4-5 éves kisfiúnak. De mikor a férjem kezdett kérlelni, hogy cseréljünk, hadd olvasson most egy ideig ő, mert igen kíváncsi mi fog történni a körtés könyvben, akkor már tudtam, hogy igazi a varázs, és él a meseírás ma is.

A történet amolyan első kalandregény, valódi bizsergető izgalmossal, és számos csodás fordulattal, amin az én fiam azonban egyáltalán nem akad fenn egy pillanatra sem. A dán képregény-rajzoló szerző nem tagadta meg önmagát, a történet szerves részét képezi a különleges, szerethető és humorral átszótt képi világ. Hőseink, Micó és Sebastian egy tengerparti városka lakói, palackpostát pecáznak ki a tengerből, és ez fenekestül felforgatja addigi nyugodt életüket. A meglepetésszerű fordulatok

során összeütközésbe kerülnek a főgonosz Karc alpolgármesterrel, akinek hataloméhségét és folytonos savanyú mérgeskedését olyan hangosan és jóízűen lehet kinevetni együtt, amittől mi is megkönnyebbülünk. Kacagtunk is önfeledten mindannyian, a gyerek is és én is, amikor elváltotatott, dühösködő hangon bömböl-

tem olvasás közben – aztán később, a *nemigazi* vagy *még szelídülni próbáló* mérgeskedéseim alkalmával szállóige-ként –, „*Hogy az a sistergős, tűzforró rebarbarakása!*”, és titkon reménykedtem, hogy egyáltalán nem hasonlítok Karc alpolgármester feledhetetlen céklavörösré váló fejére. A kalandos utazást ajánlom szeretettel 5 éves kortól felfelé mindenkinek, de különösen a mesélő apukáknak és nagypapáknak! ///

Feltserné Bernáth Mária

Varázslat 33 percben

A számítógéppel animált filmek aranykorában szükség van olyan alkotásokra, amik rávilágítanak: nem csupán eredeti ötlet kell a filmes munkákhoz, hanem az ötletet elő kell tudni adni.

A fiatal brit filmes Suzie Templeton rendező angol, lengyel, mexikói és norvég szakembereket hozott össze ehhez a nemzetközi koprodukcióhoz. A téma abszolút klasszikus: a *Péter és a farkas* Szergej Prokofjev gyermekeknek írt szimfonikus meséje, színházban, leginkább bábszínházban adják elő, a mai napig az egyik leggyakrabban előadott és legtöbb hangfelvételt megért zenemű ebben a műfajban. Ahhoz, hogy ez a filmvásznon is működjön, Suzie Templeton és csapata olyan technikához nyúlt, melyet többen megmosolyogtak a 21. század első évtizedében. Báb animáció,

ami nem csupán nosztalgizásra kiváló, de pillanatok alatt világossá válik a filmet nézve, hogy ma is életképes technika. A 2006-ban készült *Péter és a farkas* annyi érzelmet, annyi hangulati elemet jelenít meg és ment át az eredeti történetből, hogy egy percre sem lankad a nézői figyelem. A klasszikus zene és báb animáció izgalmas párbeszéde, „felelgetése” építi fel Suzie Templeton alkotását. Az Amerikai Filmakadémia sem tudott szemet hunyni a lelkes alkotó csapat munkája felett, Templeton filmjét a legjobb animációs rövidfilmnek járó Oscar-díjjal tüntették ki. ///

Göbel Ágoston

NÉZZÜK EGYÜTT ÉS BESZÉLJÜK MEG!

Közösségi Filmklub az Új Város Központban
(1088 Budapest, Rákóczi út 29.)

2017. augusztus 4. péntek, 19:00: Rövidfilmek estéje

Közéleti kiadvány
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány
1163 Budapest, Ágoston Péter u. 25.

Számlaszám: OTP Bank Nyrt.
11705008-20434836

Felelős kiadó: Reskovits Ágnes

Szerkesztőségi cím:
1088 Budapest, Rákóczi út 29.
I. em. 5.
Telefon: +36-1-247-8876
ujvaros@ujvaros.eu

Terjesztés:
terjesztes@ujvaros.eu

Főszerkesztő: Prokopp Katalin
Munkatársak: Kovács Bertalan,
Simkó Zsófia, Tóth Judit

Olvasószerkesztő:
Csíkné Sisák Zita

Terjesztés: Papp Katalin

Nyomdai előkészítés:
Maucha Kristóf

Nyomatás:
Innova-Press Bt. Pomáz
Felelős vezető: Komornik Ferenc
Terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Hírlap üzletág
Előfizethető a szerkesztőségben
Megjelenik évi 6 számban.
Egy példány ára: 600 Ft

www.ujvaros.eu

Kapcsolódó cikkeink
a 6-14. oldalon.

Jason Thomas / Unsplash

Írta és rajzolta:
Walter Kostner

VÁSÁRLÁSI LÁZ

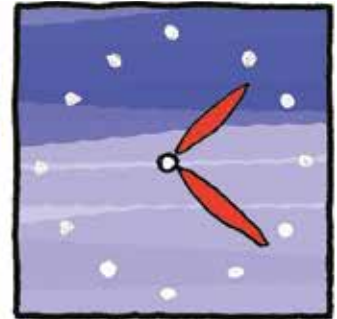
ITT BÁRMIT
MEGVÁSÁROLHATSZ.
MIT SZERETNÉL?

VEGYÜNK: EGY JÓ ADAG
BÁTORSÁGOT...

EGY CSOMÓ IDŐT...

EGY KIS NYUGALMAT...

EGY CSIPETNYI
VARÁZSLATOT...

IGAZI ÖRÖMÖT...

ÉS EGY EXTRA ADAG
REMÉNYT!

HÁT... ILYESMIT SE VENNI,
SE ELADNI NEM LEHET!

DE MEG TUDJUK OSZTANI?
IGAZ?

NEMZETKÖZI

VILÁGRA NYITOTT EMBER

TÁBOR

